

**Vas Megyei Közgyűlés**



# **Vas Megye Területfejlesztési Konceptiója**

**Javaslattevői szakasz**

**II. kötet**

**A Vas Megyei Közgyűlés  
...../2014.06.27.sz. határozatával elfogadott  
végleges változat**

2014. június

# Tartalomjegyzék

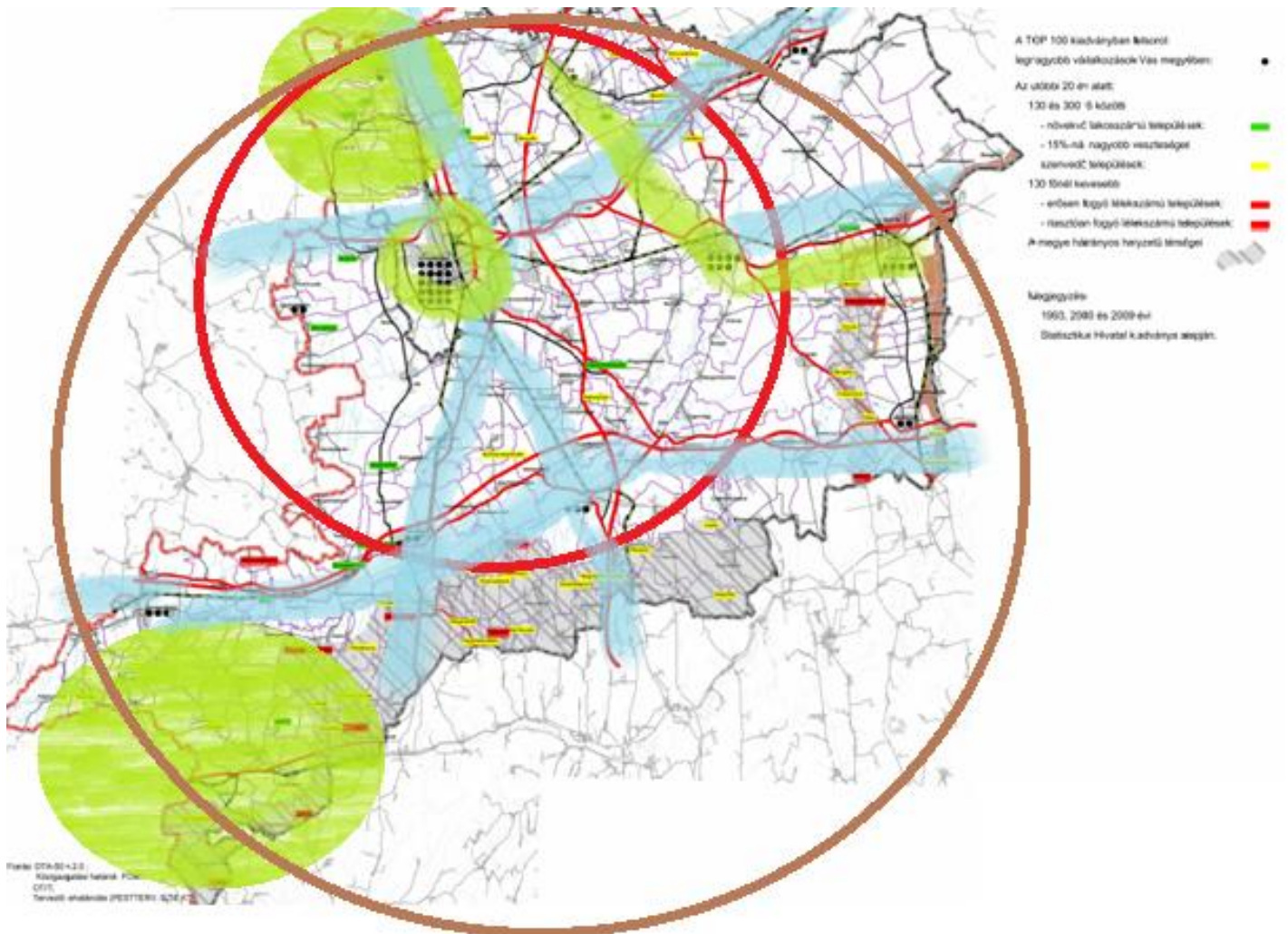
1. A megye jövőképe .....	3
2. A megye célrendszerének bemutatása .....	5
2.1. A megye fejlesztésének átfogó célja .....	5
2.2. A megye fejlesztésének stratégiai céljai .....	10
2.3. A fejlesztési célrendszer meghatározása a megyén belül különféle sajátosságokkal rendelkező területi részegységekre .....	17
3. A célrendszer koherencia vizsgálata.....	19
3.1 Belső koherencia vizsgálat .....	19
3.1.1. A jövőkép, a fejlesztési elvek és az átfogó cél kapcsolatának bemutatása .....	19
3.2 Külső koherencia vizsgálat.....	20
3.2.1. A célrendszer kapcsolata az OFTK-val.....	20
3.2.2. A célrendszer kapcsolata az OTrT-vel .....	21
3.2.3. A célrendszer kapcsolata a fontosabb ágazati koncepciókkal, tervekkel.....	21
4. A terület felhasználás alapelveit lefektető koncepció.....	22
5. A fejlesztés eszköz- és intézményrendszere .....	22
5.1. A prioritások azonosítása .....	22
5.2. Felelősség és intézményrendszer .....	23
6. A tervezési folyamat, a társadalmisítás és legitimáció leírása .....	25
Szombathely MJV Településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési stratégiájának kivonata.....	27
Szombathely jövőképe és a város átfogó fejlesztési céljai a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan .....	27
Szombathely jövőképe térségi szerepére vonatkozóan.....	30
CÉLOK .....	31
A jövőkép, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata .....	31
KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	32
A stratégiai fejlesztési célok meghatározása a jövőkép, az átfogó célok, a stratégiai célok és a prioritások összefüggő rendszerében .....	33
Akciónyterületek kijelölése .....	35

# 1. A megye jövőképe

A megye tervezett fejlettségi állapotát 2030-ban az alábbiak jellemzik: Vas megyét jó életszínvonalú, egyben nem romló demográfiai trendekkel jellemezhető, erős identitású kistérségek alkotják, melynek alapja a megújulásra képes gazdasága, illetve az egyedi kulturális, természeti értékek fenntartható hasznosítása, illetve a fejlett közlekedési és kommunikációs rendszere.

- A megyét több helyi kötődésű szakképzett, diplomás választja lakóhelyéül, miközben újra a bevándorlók célpontja, ami ellensúlyozza a természetes fogyásból származó népességcsökkenést.
- A gazdaság motorja a járműipar, amely elsődlegesen exportra termel, miközben a termelési tevékenységet végző nagyvállalatok mélyen integráltak a helyi gazdaságba a jól képzett és elégséges számú munkaerő, illetve a helyi KKV-kal való beszállítói kapcsolatuk miatt. A termelés mellett már szolgáltatási és kutatás-fejlesztési tevékenységet is végeznek az iparághoz tartozó nagyvállalatok és fejlesztő intézetek.
- A gazdaságban meghatározó a vállalkozásfejlesztő intézmények, képző szervezetek és vállalkozások közti együttműködések, ami az erőforrások ésszerű megosztásán, illetve az üzleti igények kiszolgálásán túl lehetőséget kínál az új vállalkozások indítására is.
- Szombathely és a megye többi térségi központja közti jól szervezett közlekedési kapcsolatok lehetőséget adnak a kényelmes napi ingázásra, ami a megyét egy egységes és a lakosok, valamint a vállalkozások számára is vonzó munkaerőpiaccá teszi.
- A megye megőrzi természeti, táji és kulturális értékeit, csökken az ökológiai lábnyoma. A természeti, táji és kulturális értékek fenntartható módon a turisztikai kínálat integráns részét képezik. A környezet megóvását szolgálja a jól működő katasztrófavédelmi rendszer, illetve a hulladékok újrahasznosításának rendszere. Legalább az országos átlagot eléri a megújuló energiaforrások felhasználása az energiafogyasztásban.
- A turizmus a kiemelt márkák összehangolt fejlesztése eredményeként megőrzi piaci pozícióit a fogyasztói igényekre és trendekre való gyors reagálás révén, miközben a vidékies térségek magas színvonalú rekreációs területe képeznek.
- A kistelepüléseken megfelelő életfeltételek vannak a kiépült alapvető infrastruktúráknak (kommunikációs, közművek), a rendelkezésre álló alapszolgáltatásoknak, illetve a munkaerő-piaci központok (térségközpontok) jó közúti és közösségi közlekedési eszközön történő elérhetőségének köszönhetően. A vidékies térségekben a megélhetésben a jelenleginél nagyobb szerepet játszik a mezőgazdasági, termelés, zöldség-gyümölcs termesztés, állattenyésztés és kapcsolódó kisipari feldolgozás. A termékeket döntően a helyi piacokon értékesítik.
- A vasúti, logisztikai rendszerfejlesztések eredményeként a megye szervesen illeszkedni képes a közép-európai gazdasági térbe, és kapcsolódik a transznacionális infrastrukturális hálózatokhoz.
- Értékmegőrző, foglalkoztatási, alapszolgáltatás-fenntartási beavatkozások révén életben maradnak a népességfogyással leginkább veszélyeztetett kistelepülések.
- A megyében a jól működő szociális- foglalkoztatási- egészségügyi rendszer révén mindenkinek megvan az esélye az elsődleges munkaerőpiacra történő integrálódásra, és az életésélyeik fenntartására.

## A jövőkép térképi ábrázolása



A térképen az alábbi jellemzők szerepelnek

- szürke sávval a jelentős népességcsökkenéssel fenyegetett aprófalvas térségek szerepelnek, ahol fokozott beavatkozás szükséges a vidéki népesség megtartása érdekében
- zöld színnel a kiemelt turisztikai desztinációk (Natórparkok, illetve a termálfürdők, valamint az római kori értékekre alapulva Szombathely térsége) szerepelnek, ahol desztinációnként összehangolt termékfejlesztésre, főként szolgáltatási színvonal javításra van szükség desztinációnként eltérő célokkal
- kék színnel a főbb közlekedési kapcsolatok, irányok jelennek meg, melyeknél minden esetben van megye határon átnyúló kapcsolódás
- piros keretben Szombathely és közvetlenül hozzá kapcsolódó munkaerőpiaci szempontból elsődleges egységes terület jelenik meg
- Barna keretben a Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ területe jelenik meg, melynek van Zala megyei kapcsolódása

## 2. A megye célrendszerének bemutatása

Az alábbi célrendszer a helyzetelemzésben szereplő swot elemzés alapján meghatározott fejlesztési irányokra épül, az irányoknak a partnerségi egyeztetést követő részletesebb kibontását tartalmazza.

### 2.1. A megye fejlesztésének átfogó célja

A megye átfogó célja, hogy jelentős export-orientált nagyvállalataira, a külpiazi értékesítésbe egyre intenzívebben bekapcsolódó kis- és középvállalkozásaira, a magas minőségű munkavállalóira, kiváló természeti és turisztikai adottságaira építve, földrajzi elhelyezkedéséből adódó előnyeit kihasználva elérje, hogy a megye versenyképessége 2020-ig a megyék átlaga feletti mértékben erősödjön, ennek keretében a megyében cél:

- *Foglalkoztatás szinten tartása és bővítése*, hogy növekedjen a foglalkoztatottak száma, különösen a képzett munkaerő körében, mely kapcsán csökken a megyéből való elvándorlás, illetve további új munkavállalókat vonzanak a megyébe

A foglalkoztatásnak erős bázisai a külföldi tulajdonú multinacionális vállalatok, de növelni kell hazai tulajdonú kis- és középvállalkozások foglalkoztatási szerepét is. Mindehhez szükséges a növekedésük támogatása, illetve új vállalkozások indításnak ösztönzése egy stabilan működő vállalkozás-fejlesztési intézményrendszer révén. A foglalkoztatáshoz jelentősen hozzá tud járulni a munkaerő igényes mezőgazdasági termékek termesztésének és a helyi termékek előállításának az ösztönzése, illetve jelentős turisztikai potenciállal rendelkező térségek (pl. Natúrparkok területei) turisztikai kínálatának és szolgáltatási szintjének a fejlesztése.

- *A gazdaság teljesítőképességének javítása*, hogy növekedjen a megyében elérhető lakossági és vállalati jövedelmek nagysága, ami vonzóvá teszi a megyében történő munkavégzést, illetve az életet

A munkahelyek még nem biztos, hogy magas jövedelmi szintet jelentenek. A határ mentén versenyezni kell az osztrák munkáltatók által kínált bérekkel is, ami magasabb színvonalú teljesítményre ösztönzi a munkavállalókat. A térségben növelni kell a versenyszférában dolgozó felsőfokú végzettségűek arányát, amihez fejleszteni kell a térség elsősorban a helyi gazdasági igényekhez illeszkedő felsőoktatási kínálatát. Továbbá ösztönözni kell főként a kis, és közepes vállalkozások innovativitását, hogy magasabb értékű termékeket, szolgáltatásokat tudjanak előállítani és külpiacokon közvetlenül, vagy közvetetten értékesíteni.

- *Munkaerő képzettségi szintjének javulása*, hogy mind többen megfelelő képzettséggel magasabb értékű munkát nagyobb jövedelemért végezzenek el

A gazdasági teljesítmények bővüléséhez szükséges a megyében élők képzettségi szintjének növelése, ami különösen fontos annak ismeretében, hogy megyében is megfigyelhető a felsőfokú végzettségűek, illetve jó szakemberek elvándorlása, külföldi, vagy jellemzően határ menti munkavállalása. Ezért fokozottan törekedni kell arra, hogy a megyében élő munkavállalók és menedzserek egyaránt, magasabb szinten, folyamatosan megújulásra törekedve legyenek képesek munkájukat ellátni, illetve biztosítsák azt a szakember igényt (felsőfokú végzettségűek körében is), akiknek többek között a külföldi tulajdonú vállalkozások munkát tudnak adni.

- *Természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása*, hogy csökkenjen az ökológiai lábnyom, bővüljön helyi adottságok fenntartható hasznosításának széles tára, a helyben előállító mezőgazdasági és egyéb termékek köre, illetve az értékek vonzó lakókörnyezetet teremtsenek a városi környezetben és vidékies térségekben egyaránt

A megye erdei, illetve termőföldje további lehetőséget jelenet a magasabb feldolgozottsági szintű helyi termékek előállítására. Továbbá a termásvízkinccs, természeti és kulturális értéke jó alapot kínál a turizmus fejlesztésére. A gazdasági fejlődésének és a megyében történő munkavállalásának megfelelő alapot ad a magas minőségű természeti környezet, illetve a

lakóterületek környezeti szennyezésének lehetőségekhez képest minél magasabb szintű mérséklése. Utóbbihoz kapcsolódóan törekedni kell a helyi, megújuló energiaforrásokat használó energia-ellátó rendszerek kapacitásainak bővítésére.

- *Belső periferián lévő kistelepülések teljes társadalmi-gazdasági leszakadásának megakadályozása, a népességmegtartás feltételeinek javítása, hogy ne legyenek elnéptelenedett települések a megyében*

Az aprófalvas települések elérhetőségének javítása szükséges, illetve minimális életfeltételeket támogató infrastrukturális fejlesztéseket kell megvalósítani (szennyvízelvezetés, egészséges ivóvíz, szelektív hulladékgyűjtés) Az aprófalvakban törekedni kell, a tartós munkanélküliek értékteremtő foglalkoztatásba való bevonására, illetve az élelmiszer előállítás, energia-termelés (pl. biomassza, fotovoltalikus megoldások) kapcsán a teljesítmény bővítésére, az önellátás mind magasabb szintjének elérésére.

Az átfogó célok kijelölése a helyzetelemzés, illetve az abból következő fejlesztési irányokra épül. Vas megyében a meglévő exportorientált nagyvállalatok térségbe való beágyazottságának erősítése mellett különösen fontos a gazdaság diverzifikációja, az exportképes termékeket, szolgáltatásokat előállítani tudó mikro és kis-középvállalkozások alapításának és fejlődésének az ösztönzése. A vállalkozások fejlődésének kulcseleme a vállalati és piaci igényekhez illeszkedő, naprakész és magas szintű tudással rendelkező munkaerő megléte a térségben. A gazdaságfejlesztés fontos eleme a megye elérhetőségének javítása, illetve a megyén belül, különösen a munkaerő piaci központok elérését támogató közösségi közlekedési kapcsolatok fejlesztése. A fejlesztések során kiemelt figyelmet kell fordítani a vidéki térségek és ezen belül is a kistelepülések fejlesztésére, csökkentve a megyén belüli társadalmi-gazdasági különbségeket és ezen települések népességfogyásának a dinamikáját. Ennek érdekében ösztönözni kell a természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítását, illetve a szociális gazdaság részeként a munkaerőpiacról kiszorultak értékteremtő, pl. a munkaerő-intenzív mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódó foglalkoztatását (pl. zöldség-, gyümölcsstermesztés és feldolgozás, állattenyésztés). Ez utóbbi tevékenység hozzájárul a megyén belüli üzleti kapcsolatok bővítéséhez.

Az átfogó célok és a helyzetelemzés, ezen belül is a helyzetelemzést összefoglaló swot elemzés kapcsolatának bemutatása, ami megindokolja az átfogó célok tartalmát és relevanciáját.

Átfogó célok	SWOT elemzés releváns megállapításai
<i>Foglalkoztatás szinten tartása és bővítése</i>	<p>Feldolgozóiparnak az országos átlagnál magasabb munkatermelékenysége</p> <p>A vállalkozások beruházásait az állam is segítette, segíti az Európai Unió támogatási forrásainak felhasználásával</p> <p>Az ország egyik leginkább iparosodottabb megyéje</p> <p>Az egy főre jutó export árbevétel 2010-ben megegyezett az országos értékkel</p> <p>A termelési infrastruktúra alapfeltételei leginkább az ipari parkokban állnak rendelkezésre, Szombathely környékén rendelkezésre áll összefüggő terület termelési-logisztikai célú fejlesztéshez</p> <p>A gazdaságban a vállalati együttműködéseknek hagyománya van pl. járműgyártás és kapcsolódóan a szerveződő 3. mechatronika központ, termálgazdaság, megújuló energiaforrások.</p> <p>Vas megye gazdasága az országos átlagnál jóval nagyobb mértékben kitett az országhatáron túli gazdasági folyamatokban bekövetkező negatív változásoknak</p> <p>Gazdasági teljesítménye 2010-ben 16%-kal volt alacsonyabb a 2000-es évek szintjénél vásárlóerőparitáson számolva</p> <p>A megyében a munkanélküliségi ráta 2010-re jobban megközelítette az</p>

Átfogó célok	SWOT elemzés releváns megállapításai
	<p>országos rátát, mint 2000-ben, de még alacsonyabb az országos átlagnál Csökkenő beruházási mérték, nagyobb állami szerepvállalás a beruházásokban Általános tematikájú ipari parkok jelenléte a megyében ipari termelési központokban Vállalkozásfejlesztését segítő közvető szervezetek bizonytalan, pályázatoktól függő működési környezete A gazdaság tartós stagnálása, nem lesz olyan termék a jövőben, ami robbanásszerű gazdasági növekedést, vagy termelékenységjavulást okozna, mint például a 2000-es években a számítógépek és a mobil távközlés elterjesztése Foglalkoztatottak csökkenő száma A munkanélküliek több mint a fele tartósan, 180 napon túli álláskereső Határ menti osztrák munkaerőpiac folyamatos elszívó hatása jól képzett szakmunkások esetén, ami részben munkaerőhiányt, illetve növekvő bérköltséget hoz a megyében 8-as, 86-os út gyorsforgalmi úttá fejlesztése Vasúti közlekedés folyamatos korszerűsítése, logisztikai központi szerep lehetőség Szombathely térségében Szombathely körüli városok kedvező közúti elérhetősége Észak-déli irányú lassú elérhetőség a megyében, amely korlátozza a Zalaegerszeggel egységes munkaerőpiac kialakulását A közösségi közlekedési kapcsolatok összehangolása, illetve a vonalas közlekedés biztonságának és utas tájékoztatásának hiányosságai Határ menti osztrák munkaerőpiac folyamatos elszívó hatása jól képzett szakmunkások esetén, ami részben munkaerőhiányt, illetve növekvő bérköltséget hoz a megyében</p>
<p><i>A gazdaság teljesítőképességének javítása</i></p>	<p>Feldolgozóiparnak az országos átlagnál magasabb munkatermelékenysége A vállalkozások beruházásait az állam is segítette, segíti az Európai Unió támogatási forrásainak felhasználásával Az ország egyik leginkább iparosodottabb megyéje A termelési infrastruktúra alapfeltételei leginkább az ipari parkokban állnak rendelkezésre, Szombathely környékén rendelkezésre áll összefüggő terület termelési-logisztikai célú fejlesztéshez A gazdaságban a vállalati együttműködéseknek hagyománya van pl. járműgyártás és kapcsolódóan a szerveződő 3. mechatronika központ, termálgazdaság, megújuló energiaforrások. Országos viszonylatban kiemelkedik a külföldi tőke aránya a társas vállalkozásokban Általános tematikájú ipari parkok jelenléte a megyében ipari termelési központokban Vállalkozásfejlesztését segítő közvető szervezetek bizonytalan, pályázatoktól függő működési környezete Alacsony kutatás-fejlesztési kapacitás és ráfordítás Vas megyében a jövedelmek tartósan az országos átlag alatt maradnak, az egy főre jutó SZJA Alap 94%-a volt az országos átlagnak 2010-ben Savaria Egyetemi Központban kevés a gazdaságot közvetlenül kiszolgáló felsőfokú képzési terület</p>

Átfogó célok	SWOT elemzés releváns megállapításai
	<p>A gazdaság tartós stagnálása, nem lesz olyan termék a jövőben, ami robbanásszerű gazdasági növekedést, vagy termelékenységjavulást okozna, mint például a 2000-es években a számítógépek és a mobil távközlés elterjesztése</p>
<p><i>Munkaerő képzettségi szintjének javulása</i></p>	<p>Kiépült, a munkaügyi központokkal jól együttműködő felnőttképzési rendszer, a megyében működik a nagy tapasztalatú REMEK felnőttképző központ</p> <p>Átalakuló szakképzési rendszer: a vállalati igényekhez való rugalmasabb illeszkedés és célzottabb gyakorlati ismeretátadás céljából</p> <p>Humán infrastruktúra (oktatás, egészségügy, szociális) viszonylagos fejlettsége a megyében, folyamatos korszerűsítés állami támogatással</p> <p>Savaria Egyetemi Központban kevés a gazdaságot közvetlenül kiszolgáló felsőfokú képzési terület</p> <p>Vas megyében demográfiai szempontból a Szombathelyi és a Kőszegi kistérségek vannak a legkedvezőbb helyzetben</p> <p>Lakónépesség országos átlagot kis mértékben meghaladó csökkenése, különösen a Vasvári és az Óriszentpéteri térségekben</p> <p>Születések számának folyamatos csökkenése, 0-18 éves korosztály létszámának országos átlagot meghaladó csökkenése a 2000-es években</p> <p>Idősödő társadalom</p> <p>A megyéből folyamatos az elvándorlás</p> <p>Határ menti osztrák munkaerőpiac folyamatos elszívó hatása jól képzett szakmunkások esetén, ami részben munkaerőhiányt, illetve növekvő bérköltséget hoz a megyében</p>
<p><i>Természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása</i></p>	<p>Vas megyében a turizmusnak relatív nagy a jelentősége országos összehasonlításban (termál-, gyógyvizekre és értékes természeti tájra, kulturális örökségre építő turisztikai szolgáltatások)</p> <p>Pozitív kezdeményezések a helyi gazdaságfejlesztési megoldásokkal összefüggésben (pl. Helyi Termék Klaszter, minőségi élelmiszerek, stb)</p> <p>Szőlők, gyümölcsös és gyepterületek részaránya jóval alacsonyabb az országos arányoknál 2010-ben</p> <p>Mezőgazdaságban foglalkoztatottak jelentős, 50%-os csökkenése 1990 óta 27 ezer ha-ral csökkent a hasznosított mezőgazdasági terület nagysága</p> <p>Az országos átlagot meghaladó erdősültség</p> <p>Országos átlagnál jóval magasabb a védett természeti területek aránya</p> <p>Nem jelentős a szennyezett területek mérete, a kármentesítés folyamatban van</p> <p>Jelentős mennyiségű, kitermelhető termál- és gyógyvíz, miközben a geotermikus energia hasznosításában további lehetőségek vannak</p> <p>Biomassza hasznosítás kedvező adottságai</p> <p>Szélerőművek létesítési lehetősége a megye északi, keleti tájain</p> <p>Napenergia kisléptékű hasznosításának lehetőségei</p> <p>Részben megvalósult, részben folyamatban lévő árvízvédelmi beruházások a Gyöngyös, a Répce és a Rába mentén</p> <p>Épített örökség értékekben gazdag megye</p> <p>Talajvíz szennyeződés okai fenn állnak: csapadékvíz-elevezetések megoldatlansága, műtrágya alkalmazása, kommunális szennyvíz-</p>



Átfogó célok	SWOT elemzés releváns megállapításai
	<p>szikkasztások  37 db sérülékeny ivóvízbázis a megyében  Településeken a csapadék-elvezető rendszerek hiányosságai fokozott ár-és belvízveszélyt jelentenek</p> <p>Elkezdődik a szelektív hulladékgyűjtés kezelés komplex rendszerének kiépítése  Energiaellátásban egyre nagyobb tér a földgáz mellett a megújuló energiák hasznosításának  108 db korábbi hulladéklerakó lezárása és rekultivációja megtörtént, több lezárás folyamatban van</p> <p>A korszerű szennyvízkezelés aránya 72%-os elmarad a kívánatos 85-90%-tól  Fosszilis energiaárak növekednek a világban, melyek drágábbá teszik az ingatlanok fenntartását, ami új energiaellátási megoldások alkalmazását teszik szükségessé  Egyre szélsőségesebb időjárás várható, mely több környezeti katasztrófával járhat (pl árvizek, erdőtüzek, aszály aminek kapcsán elsősorban a nagy mennyiségű víz elvezetésére, illetve a vízvisszatartására kell felkészülni  Környezet-tudatosság erősödése, ami megjelenik a helyi, ellenőrzött útvonalon beszerzett mezőgazdasági termékek vásárlása iránti igényben, fenntartható fogyasztói szokásokban, a lakóépületek energiahatékonyságának javításában, a motorizált közlekedési módok visszaszorításában  Egészségtudatosság növekszik, mely lehetőséget adó a prevenció, egészségügyi szolgáltatások körének bővülésére nem csak az idősök körében</p>
<p><i>Belső periferián lévő kistelepülések teljes társadalmi-gazdasági leszakadásának megakadályozása, a népességmegtartás feltételeinek javítása</i></p>	<p>A közösségi közlekedési kapcsolatok összehangolása, illetve a vonalas közlekedés biztonságának és utas tájékoztatásának hiányosságai  Pozitív kezdeményezések a helyi gazdaságfejlesztési megoldásokkal összefüggésben (pl. Helyi Termék Klaszter, minőségi élelmiszerek, stb)  Szőlők, gyümölcsös és gyepterületek részaránya jóval alacsonyabb az országos arányoknál 2010-ben  Környezet-tudatosság erősödése, ami megjelenik a helyi, ellenőrzött útvonalon beszerzett mezőgazdasági termékek vásárlása iránti igényben, fenntartható fogyasztói szokásokban, a lakóépületek energiahatékonyságának javításában, a motorizált közlekedési módok visszaszorításában  Mezőgazdaságban foglalkoztatottak jelentős, 50%-os csökkenése  37 db sérülékeny ivóvízbázis a megyében  Településeken a csapadék-elvezető rendszerek hiányosságai fokozott ár-és belvízveszélyt jelentenek  Biomassza hasznosítás kedvező adottságai  Napenergia kisléptékű hasznosításának lehetőségei  Épített örökség értékekben gazdag megye  Talajvíz szennyeződés okai fenn állnak: csapadékvíz-elevezetések megoldatlansága, műtrágya alkalmazása, kommunális szennyvíz-szikkasztások</p>

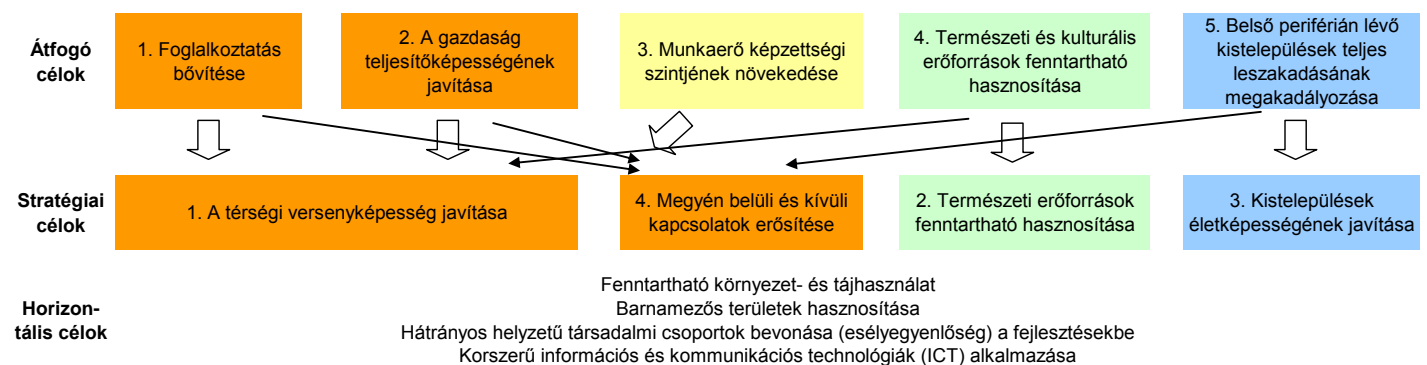
Átfogó célok	SWOT elemzés releváns megállapításai
	<p>37 db sérülékeny ivóvízbázis a megyében</p> <p>Településeken a csapadék-elvezető rendszerek hiányosságai fokozott ár- és belvízveszélyt jelentenek</p> <p>A korszerű szennyvízkezelés aránya 72%-os elmarad a kívánatos 85-90%-tól, ami főként a kislétszámú településeket érinti</p> <p>Településközi együttműködések hagyománya és sikerei</p> <p>Aprófalvak ellátási nehézségei a közszolgáltatások terén</p> <p>Funkcióhiányos kisvárosok</p> <p>Térségi jelentőségű központtól való távolság, a központ relatíve kis innovációs potenciálja</p> <p>Lehetőség az 1-25 lakosegyenértéknek megfelelő egyedi szennyvízkezelési rendszerek kiépítésére</p>

## 2.2. A megye fejlesztésének stratégiai céljai

### A stratégiai célok időhorizontja, középtávra, 2020-ra vonatkozik!

A megyei fejlesztésének stratégiai céljait az átfogó célokhoz illeszkedve határoztuk meg. Az egyes stratégiai célok több átfogó cél elérését is támogatják.

#### Vas megye fejlesztési célrendszere



### 1. A térségi versenyképesség javítása

- A döntően exportra termelő nagyvállalatok megyébe való kötődésének erősítése érdekében szektorokon és határokon átívelő klaszter alapú vállalati - kutatás-fejlesztési - képzési - foglalkoztatási együttműködések ösztönzése pl járműipar-mechatronika-gépipar; elektromobilitás és intermodalitás a közlekedésben szakterületen. Az együttműködések közül kiemelkedik a *Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ* keretében (Szentgotthárd, Szombathely, Zalaegerszeg térsége) tervezett járműipar-mechatronika-gépipar területén szervezett együttműködés, melynek célja komplex térségi gazdaságfejlesztési és munkahelyteremtési, kutatásfejlesztési illetve oktatásfejlesztési – a megyei közép- és felsőfokú szakképzést és a szombathelyi egyetemi műszaki képzést magában foglaló – programmegvalósítása.. Továbbá fontos a klaszter alapú együttműködések ösztönzése fa- és bútoriparban, illetve egészség- és alkonyiparban; helyi kézműves termékek előállításában.

A klaszter alapú fejlesztésekkel ösztönözni kell a hazai kkv szektor versenyképességnek a javítását és döntően exportra termelő nagyvállalatok megyébe való kötődését.

- A klaszter, így a vállalkozásokhoz, kapcsolódó intézmények együttműködésének szervezése termelési, logisztikai, kutatás-fejlesztési, képzési területen
- Közös, jellemzően alkalmazott kutatás-fejlesztési projektek megvalósításának támogatása

- A klaszter tagok körében a termék- és technológiafejlesztéshez, szervezeti folyamatok megújításához, értékesítéshez, valamint kapacitás-bővítéshez szükséges beruházások ösztönzése

A preferált klaszter alapú együttműködések esetén az állami beruházási, foglalkoztatás-bővítő ösztönzők alkalmazását kell biztosítani.

A térségi alapon szervezett vállalati együttműködésekhez kapcsolódóan a K+F teljesítmény növelése, kiemelten az alkalmazott kutatásban. Ennek részeként egy K+F ernyő-program létesítése, mely kapcsán meghatározásra kerülnek a térségi profilok, melyhez illeszkedve valósulnak meg igényalapú alapkutatási, illetve vállalati együttműködésen alapuló kutatás-fejlesztési projektek, majd jönnek létre a spin-off cégek (kutatási eredményeket hasznosító kezdő vállalkozások).

- A megye kiemelt feladata a *nemzetközi beszállítói kapcsolatok erősítése, export-értékesítés ösztönzése, különösen a kis- és középvállalati szektorban*, mely kapcsán elengedhetetlen a termék- és technológiafejlesztéshez, valamint kapacitás-bővítéshez szükséges beruházások ösztönzése. A beruházások eredményességét támogatják a menedzsment képességek fejlesztése és a piacra jutás támogatása. Szükséges közös vállalatfejlesztési (beszállítói) projektek kidolgozása (technológiai innovációs fejlesztések és menedzsment rendszerek (pl. informatikai, folyamat menedzsment, termelés minőségbiztosítása, logisztikai menedzsment, beszerzés közös fejlesztése, beruházások), együttműködések szervezése.
- A vállalkozásfejlesztést és ennek részeként a *befektetés-ösztönzést* a megyében legalább a járásközpontokhoz kapcsolódóan kell biztosítani, de különös figyelmet kell fordítani (pl. magasabb támogatás intenzitással, vagy preferált támogatási területként) azon térségekre, ahol a megyei átlagnál magasabb a munkanélküliség (pl. Vasvár, Celldömölk) vagy alacsonyabb a működő vállalkozások által előállított hozzáadott érték (pl. Kőszeg térsége). Az intézményrendszernek támogatni kell a helyi adminisztrációs ügyek intézését, az „egy ablakos”, befektető centrikus ügyintézés alkalmazásával. A megye és a járásközpontok befektetés-ösztönzését szolgáló kommunikációs, térség-marketing tevékenységeinek megvalósítása. Az önkormányzatok befektetés-szervezési kedvezményeiket, szolgáltatásaikat javasolt helyi szabályozásban rögzíteni. A vállalkozások letelepedését, illetve megerősödését ösztönözni kell a kistélepedéseken, hogy bővüljenek a lakosság helyben való foglalkoztatásának lehetőségei.

A *vállalkozások letelepedéséhez szükséges infrastrukturális feltételek* igény szerinti fejlesztése szükséges. A beruházások kapcsán elsődlegesen (pl. a Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ kialakítása kapcsán tervezett fejlesztésekhez kapcsolódóan) a meglévő ipari területekhez kapcsolódó területek fejlesztését, illetve a felhagyott volt ipari üzemi területek megújítását szükséges ösztönözni. Ugyanakkor nagyobb 100 ha feletti (akár 600 ha-ra bővíthető) egybefüggő ipari-logisztikai központú célú terület fejlesztését tervezzük Szombathely-Söpte, illetve Vát-Porpác térségében. Indokolt esetben kezdő vállalkozásoknak, illetve letelepülő szolgáltatásoknak helyet adó Üzleti szolgáltató és inkubációs központok kialakítása, valamint a helyi termékek értékesítéséhez kapcsolódóan piacterek fejlesztése.

- A foglalkoztatás és megyéhez kötődő vállalkozások számának bővítése érdekében a kezdő vállalkozások indításának és növekedésének ösztönzése, valamint az innováció terjedésének elősegítése érdekében *tulajdonosi felelősséggel rendelkező, stabilan működő, összehangolt vállalkozás-fejlesztési intézményrendszer működtetése* a meglévő intézményi kapacitások ésszerű felhasználásával és fejlesztésével. A vállalkozásfejlesztő intézményrendszernek segítenie kell a mikro-, kis és középvállalkozások menedzsment kapacitásainak a fejlesztését. Az intézményrendszernek a szolgáltatásaiban differenciálni kell a termék-, illetve szolgáltatási életciklus alapján: így jó elkülöníthető tanácsadást és támogatást kell nyújtania az ötletfejlesztés, termék- és vállalkozásfejlesztés szakaszaiban. A tanácsadásnak nemcsak a profit, hanem a nonprofit alapon működő vállalkozásokat is szolgálnia kell, miközben elő kell segítenie a hálózatos alapú együttműködések kialakulását.

- A gazdaság igényeivel összhangban lévő *felsőfokú- és szakképzési rendszer* működtetése, duális képzés bevezetése, a megyében élő diákok megyében való elhelyezkedésének ösztönzése (pl. ösztöndíjjal, gyakorlati hellyel, egyéb támogatásokkal). A megye szakképzést meghatározó testületnek kell biztosítania a helyi vállalati igényekhez (pl. Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ) kapcsolódó képzési kínálatot, illetve férőhelyeket, megfelelő számú gyakorlati helyeket, valamint pályaorientációs eszközökkel ösztönöznie kell a diákok szakmaválasztását. A testületnek támogatással ösztönöznie kell a szakképzésben az eszközök és tananyag folyamatos fejlesztését, az oktatók továbbképzését. A képzési kínálatnak figyelemmel kell lenni a napi vállalati szintű igényekre, azaz a diákokat, nem csak egy, hanem életük során több szakma elsajátítására kell felkészíteni. A képzési programokat kiegészítik nem formális felnőttképzések (felzárkóztató, szinten tartó, műveltség-, és megtartó képesség növelő) is.
- Felsőoktatásban a Nyugat-dunántúli régió vonatkozásában *térségszintű kompetenciaközpontok* kialakítása, illetve térségi szinten a mérnök, míg Szombathelyen – összhangban a Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ javaslataival - a műszaki menedzser képzés fejlesztése, illetve a gépész és villamos mérnök képzés elindítása szükséges a meglévő oktatási programok - piaci igényekhez, illetve technológiai-társadalmi változásokhoz illeszkedő - folyamatos megújításán túl. A felsőoktatás területén a meglévő felsőoktatási intézmények tevékenységének összhangja, illetve a felsőoktatási kapacitások erősítése fontos feladat a következő intézmények esetén: a NymE Savaria Egyetemi Központ karai, a PTE ETK Szombathelyi Képzési Központjának egészségügyi főiskolai képzése és az ELTE Gothard Obszervatórium csillagászati és természettudományos kutatásai. A megyében biztosítani kell a vállalati középvezetői szint továbbképzési igényét. Kőszegen az ISES és a Corvinus Egyetem közös multidiszciplináris képzési programja megvalósításának támogatása szükséges.
- A magas minőségű munkaerő biztosítása és a folyamatos foglalkoztathatóságuk érdekében szükséges a *munkavállalók egészségi állapotának fejlesztése*. Ennek keretében komplex programok megvalósítása: egészséges életmód elterjesztése, sportolás-mozgás ösztönzése, aktív szabadidős programok, rendezvények szervezése és korszerű táplálkozási ismeretek (diétetikai programok) oktatása és elterjesztése, közösségfejlesztési tevékenységek megvalósítása, egészségi, illetve a mentális állapot javítása. További beruházási programok megvalósítása szükséges:
  - demonstrációs, oktatási, szemléletformálási látványüzem-beruházások
  - gyógynövények termesztésével kapcsolatos beruházások, illetve szemléletformáló oktatások, képzések
  - korszerű gyógykezelések és rehabilitációhoz kapcsolódó szolgáltatás-fejlesztések, ezen belül,
    - gyógyvizekhez kapcsolódó termék-szolgáltatás fejlesztések és kutatás-fejlesztési programok
    - az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése és kapcsolódó eszközbeszerzések.
- Az egészséges életmód, illetve a közösség-szervezés szempontjából fontos, hogy a szabadidősport célú infrastruktúrák megújuljanak a településeken, illetve biztosítsák a nagyobb energiaigényű létesítmények (pl. uszodák) korszerűsítését és működtetését.

## 2. Természeti erőforrások fenntartható hasznosítása

- A mezőgazdaságban a foglalkoztatás intenzív tevékenységek, így a zöldség- (pl. paradicsom, zöldpaprika, vöröshagyma, fejes káposzta, uborka, sárgarépa) gyümölcsstermesztés (pl. dió, körte, cseresznye, alma, ribizke és szeder) és feldolgozás bővítése, valamint – a magasabb hozzáadott értéket biztosító - egyedi vagy tájjellegű termék-előállítás és értékesítése térségi integrátor szervezet bevonásával a raktározás és helyi- és külpiazi értékesítés megszervezése közösségi (állami, kamarai) szerepvállalással. A helyi értékesítés megszervezésével biztosítani kell az értékesítési lánc rövidülését, illetve az alapanyagok, illetve a feldolgozott helyi termékeknek a helyi, városi piacokra jutását. A helyi értékesítés ösztönzése érdekében

indokolt esetben megvalósítható a térségközpontokban az értékesítési helyek, piacok korszerűsítése. Ennek részeként élni kell a megyében azzal a jogszabályi lehetőséggel, ami teret ad annak, hogy a helyi közétkeztetésben – az egészséges ételkínálat részeként - helyi, környékbeli alapanyagokat használjanak fel. A foglalkoztatás intenzív mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan ki kell emelni a megyében meghatározó dísznövénykertészetet (pl. örökzöld), mely piaci pozícióinak megőrzése, illetve javítása érdekében szintén szükség lehet állami ösztönzőkre, támogatásokra. Különösen fontos a mezőgazdasági orientációjú térségekben (pl. Vasi Hegyhát, Kemenesalja, Órség, Kőszeg), illetve kistélepléseken a közösségi foglalkoztatási programok mezőgazdasági szektorban való megvalósításának ösztönzése, illetve a fiatal gazdák gazdálkodásának támogatása. A mezőgazdasági tevékenység részeként fontos az állattenyésztés ösztönzése összekapcsolva földhasználat biztosításával. Kapjanak támogatást a feldolgozással a mezőgazdasági alapanyagokból végterméket előállító kezdeményezések.

- Kiemelt térségi brand-ek kialakítása a turisztikai desztinációkhoz kapcsolódóan: Órség, Kőszeg-Írottka, Savaria, Pannon fürdővilág (régi és új fejlesztések összehangolása), a főbb turisztikai vonzerőkhöz kapcsolódó szolgáltatások versenyképességének folyamatos javítása, illetve a foglalkoztatás bővítésének ösztönzése a szektort kiszolgáló tevékenységi körökben (pl. helyi termékek előállítása). Különösen fontos a Kulturális örökségértékek, műemlékek fenntartható turisztikai hasznosítása, valamint a kulturális programok folyamatos megújítása és bővítése mellett az egészség és aktív turizmus feltételrendszerének fejlesztése (pl. kerékpárutak, lovas utak és központok létesítése valamint a kapcsolódó szolgáltatások (pl. kerékpárbérlés és -javítás, vagy a lovak elszállásolása), valamint a szolgáltatás kínálat (szálláshely, vendéglátás, ajándéktárgy kereskedelem) minőségének megőrzése, az igényekhez illeszkedő fejlesztése. Szombathely és térsége esetén kiemelt megjelenési lehetőséget biztosít 2016-ban Szent Márton születésének 1700. évfordulója, mely megünneplésére egy nagyszabású, európai léptékű rendezvény szervezhető. A vallási, gyalogos, kerékpáros turizmus kapcsán fontos, hogy a térségeket átszelő útvonalak bekapcsolják a megyét az európai léptékű rendszerekbe (pl. Alpannonia út, Vasfüggöny kerékpárút, Mária út, Szent Márton út). A térségi turisztikai brand-ekhez illeszkedve fontos, hogy a kistélepléseken létrejőjenek a városi lakosságot kiszolgáló szabadidős és rekreációs terek, szolgáltatások. A turizmus szervezés informatikai rendszereit is fejleszteni kell. Szükséges biztosítani a turisták naprakész információval való ellátását (pl. aktuális programok, vagy szabad szállásférőhelyek bemutatása) az interneten keresztül, illetve a szolgáltatók közti online kommunikációt. További fontos feladat megyei szinten összehangolt turisztikai marketing és értékesítés-ösztönző tevékenység támogatása, illetve a turisztikai szolgáltatók, illetve desztinációk közötti együttműködés ösztönzése.
- Megújuló energiák fenntartható hasznosítása (termál-, bio-, szél- napenergia és földhő) fűtési és villamos-energiatermelési céllal, akár megyén belüli fejlesztéssel, gyártással és -energetikai auditon alapuló - energiafelhasználás racionalizálásával (épületek szigetelésével) párhuzamosan, különös tekintettel a közintézmények, távfűtőrendszerek, illetve vállalkozások tevékenységeire. A megújuló energiaforrásokon alapuló beruházásoknak, de különösen a biomassa alapú energetikai projekteknek jelentős foglalkoztatási potenciálja van a vidéki térségekben. Törekendni kell a villamos energia felhasználáson alapuló mobilitási rendszerek (e-bike, e-közösségi közlekedés) kiépítésre, különösen a környezetileg érzékeny, illetve jelentősebb turisztikai területeken.
- Környezeti állapot javítása, mely részeként
  - a hulladék-újrahasznosítás rendszerének megszervezése és a szükséges infrastruktúra kialakítása a megye teljes területére, illetve a hulladék-újrahasznosítás teljessé tétele és a keletkező hulladékok minél nagyobb hányadának a jövőben lehetőség szerinti alapanyagként (vagy energiaként) való felhasználása
  - a talajszennyezés mérséklése, különös tekintettel az ivóvízbázisok védelmére, a közcsatorna hálózatra való csatlakozás arányának növelése, ezen belül fontos a

kistelepülések szennyvíz-kezelésének megoldása, a meglévő szennyvízhálózatok korszerűsítése és nagyobb városokban az elmúlt időszakban megvalósult lakóterületi fejlesztések által igényelt bővítése

- természeti katasztrófák megelőzése érdekében a szükséges ár- és belvízvédelmi, csapadékvíz-elvezetési infrastrukturális fejlesztések megvalósítása a településeken (kiemelten a Rába mentén Csákánydoroszló, Gasztony és Rátót térségében, a Pinka mentén Vaskeresztes és Horvátlovó településeken, valamint a hegyvidékhez közeli településeken).
- A vízi-közműrendszerek indokolt rekonstrukciója, mely eredményeként javul az ivóvízellátás minőségének biztonsága és csökkenthetők az ivóvízrendszerek működéséből származó veszteségek.
- A megye folyóvízhálózata fontos értéket képvisel, mely lehetőségeire a jövőben nagyobb hangsúllyal javasolt építeni. A jövőben törekedni kell arra, hogy kiemelten a Rába, a Répce, a Marcal menti területek - a fenntarthatósági szempontokat, így a táji és természeti értékek megőrzését, a vizes élőhelyek rehabilitációját szem előtt tartva – térben és ágazati alapon is összehangolva szolgálják az öntözéssel a mezőgazdaság, vízienergia-termelés, illetve a szelíd turizmus (pl. csónakázás, túrázás, horgászás) céljait (pl. Büki-Góri állandó vízfelületi víztározó). A fenti szempontokhoz illeszkedve fokozott figyelmet kell fordítani a jövőben az egyre gyakoribbá váló hirtelen keletkező árvízi veszélyek kezelésére.
- Vonzó települési környezet kialakítása a városokban, melyhez kapcsolódóan megfelelő színvonalú kulturális és zöldövezeti szabadidő infrastruktúra (Pl. Szombathelyen a Csónakázó-tó - Haladás foci-pálya környékén az „új Városliget építése”, Kőszegen a Gyöngyös patak mente, Sárváron a csónakázót és környéke, Celldömölkön a Ság-hegy és térsége, Körmenten a Rába part, Vasváron a Római sánc járhatóvá tétele, Bük-fürdőn központi szabadidőpark létesítése) megteremtése. A fejlesztéseknél különös figyelmet kell fordítani a zöldfelületek védelmére, fejlesztésére, illetve a kulturális tárgyi és szellemi (pl. ókori Savaria és Szent Márton kultusz) örökség értékek hasznosítására. Továbbá törekedni kell az un. barnamezős területek, így a belterületi üresen álló, felhagyott ingatlanok, volt üzemek, laktanyák hasznosítására. Szombathelyen kiemelt feladat a volt szovjet laktanya területének kármentesítést követő hasznosítása. További feladat a városokban az alapvető működési feltételek megoldása: belterületi utak folyamatos karbantartása, temető bővítések. A települések lakófunkciós fejlesztéseinél törekedni kell arra, hogy a zöldmezős fejlesztések helyett a meglévő területeket hasznosítsák. Javasolt a negatív, a területhasználatot extenzíven bővítő agglomerációs hatás megállítása, a városszéli, városkörnyéki kiköltözést lehetővé tevő belterületek bővítése, vagy a beépítési arány növelése helyett már a települési szövetbe ékelődött használaton kívüli épületek, területek hasznosítása. Ezzel összhangba törekedni kell a megye városaiban az úgynevezett kompakt várospolitika elveinek megvalósítására, ami elsősorban a beépített területek szétterülésének korlátozását és ebből következően a beépítések intenzitásának növelését, a lakó-, szolgáltató funkciók, valamint a munkahely közti közlekedési távolságok csökkentését és zöldterületek, folyosók bővítését jelenti. Ehhez kapcsolódóan a fejlesztések során ösztönözni kell településeken belül az alközpontok megerősítését, azok funkcióinak bővítését, illetve a foglalkoztatásban a települések viszonylatában a többközpontúság kialakítását. A városban törekedni kell a szolgáltatási kínálat növelésére, energia-megtakarítások ösztönzésére, valamint az örökség értékek magasabb szintű fenntartható hasznosítására (pl. Fedett uszoda és termálfürdő szolgáltatási és energetikai célú fejlesztése, Régi víztorony újrahásznosítása) Ezen elvek mentén szükséges pl. Szombathely belvárosa 2005-ben megkezdett rehabilitációjának folytatása.

### **3. Vidéki térségek fejlesztése, ezen belül a kistelepülések életképességének javítása térségi együttműködések révén**

A kistelepülések megújítása vidéki térségek integrált fejlesztése eredményeként valósítható meg, amelynek ugyanúgy része a gazdaságfejlesztés (mezőgazdaság és egyéb vállalkozásfejlesztés), mint a köz- és alapszolgáltatások elérhetőségének biztosítása, vagy a táji, természeti környezet

megóvása. A vidéki térségek fejlesztését térségi alapon kell szervezni, összhangban a térségközpontot jelentő város(ok) fejlesztési igényeivel és szükségleteivel. A vidéki térségekben fontos népességmegőrzés feltételeinek javítása, ami csak részben oldható meg helyben foglalkoztatással, míg másrészt biztosítani kell a közeli térségközpontok elérhetőségét. Ennek érdekében szükség lehet az alacsonyabb rendű utak korszerűsítésére, illetve a közösségi közlekedésnek a közszolgáltatási körzetekhez való hatékonyabb illesztésére. A vidékfejlesztésnél figyelemmel kell lenni arra, hogy eltérő igények lehetnek egy nagyváros közeli és egy perifériás, zsáktelepülésen. Szombathely és így a többi kisváros célja, hogy a környező kistelepülésekkel összhangban fejlessze szolgáltatásait, valamint a kapcsolódó létesítményeket és ösztönözze a városkörnyéken belül személyi és üzleti (pl. helyi termékértékesítési) kapcsolatokat bővítését.

- Kistelepüléseken a humán szolgáltató rendszerek térségi alapon szervezett működtetése  
Az oktatás, egészségügyi alapellátás, szociális ellátás, bölcsődék, kulturális szolgáltatások megfelelő színvonalú, együttműködésen alapuló és ésszerű kapacitás-elosztást biztosító működtetése, hogy a minimális működési feltételeknek megfelelő intézmények a falvakban is működjenek. Fokozatosan törekedni kell a lakosság elöregedésével párhuzamosan az idősellátás feltételrendszerének javítására. A közszolgáltatások rendszerének kialakítása a település- és közlekedési hálózat jellegzetességeit figyelembe veszi. A vidéki népességmegtartó képességét segítik, illetve ezen belül a lakosság képzettségét javítják a nem formális tanulási formák keretében így képzések, ismeretterjesztő előadások részeként nyújtott információk.
- A foglalkoztatás bővítése és a gazdasági önellátó funkciók körének szélesítése érdekében a helyi termékek, élelmiszerek előállításának és feldolgozásának ösztönzése kapcsolódó védjegyoltalom bevezetésének és működtetésének támogatása, illetve megújuló energiaforrásból történő energiatermelés, továbbá munkahely-teremtési és megőrzési célból egyéb vállalkozásfejlesztési tevékenységek ösztönzése. A kistelepüléseken az alapszolgáltatások (pl. üzlet, posta) biztosítása érdekében beruházással és működési jellegű foglalkoztatási támogatással (pl. közvetlen támogatás, vagy adókedvezmény) ösztönözni kell az újszerű szolgáltatási formák elterjesztését, illetve hatékonyságuk javítását (pl. mobil szolgáltatás), (Részletesebben kibontásra került az 1. és 2. stratégia cél részeként.)
- Szociális gazdaság jól működő szervezeteinek kialakítása a közfoglalkoztatás rendszerének átalakításával

A szociális gazdaság részeként megyei szinten szervezett, de alközpontokkal rendelkező állami és magánszereplők összefogásával olyan vállalkozások működnek melyek elsődleges célja – az elsődleges munkaerőpiacról kiszoruló - hátrányos helyzetű munkaerő foglalkoztatásának ösztönzése. A társaságon belüli foglalkoztatásnak a munkaerő foglalkoztathatósági állapotától függően többféle üzletágot kell szervezni: a teljesen támogatottól, a piaci alapon működőig. A vállalkozásokban a foglalkoztatást általános és szakképzési programoknak, illetve mentális fejlesztésnek kell kísérnie. A szociális gazdaság szervezeteinek kialakítása mellett fontos feladat a közösségfejlesztési tevékenységek szervezése. A foglalkoztatási társaságok működéséhez szükséges eszközök és infrastrukturális beruházások támogatása, illetve a foglalkoztatási társaságokban előállított termékek elosztásának és piacra vitelének a szervezése, különös tekintettel a helyben, helyi piacokra történő értékesítésre. Biztosítani kell a szociális gazdaságban dolgozó szervezetek hálózatos együttműködésének szervezését a szinergiák kihasználása, a tapasztalatok megosztása érdekében.

A szociális gazdaság kiemelt területei

- Mezőgazdasági foglalkoztatás: különösen a háztáji gazdaságokhoz, illetve a kistelepülések körüli parlagon heverő földek hasznosításához kapcsolódóan zöldség-, gyümölcsstermesztés, illetve az arra épülő feldolgozás, illetve állattenyésztés, valamint egyéb mezőgazdasági alapanyagokból termékfejlesztés

- Mezőgazdaságilag értéktelen biomassza alapanyag termelése, illetve energetikai hasznosítása
- Hulladék-feldolgozás és újrahasznosítás (re design)
- táji- és építészeti értékek fenntartása, valamint
- kulturális hagyományok megőrzése és turisztikai kínálatba való szervezése, programok-rendezvények szervezése.

A fentiek hozzájárulhatnak a történelmi emlékekre, népművészeti, kulturális és vallási értékekre épülő helyi identitás és így a térséghez való kötődés erősítéséhez.

- Lakófunkciók minimális infrastrukturális feltételeinek megteremtése, melynek alapfeltétele a kistelepülések egyéni és közösségi közlekedést kiszolgáló normális közúti megközelíthetősége, szélessávú telekommunikációs hálózatokon való elérhetősége (pl. kiemelten az Őrségben), illetve a megfelelő minőségű ivóvíz nyújtása mellett szennyvízkezelés megoldása. A településeken sürgető az alapvető működési feltételek megoldása: belterületi utak, járdák folyamatos karbantartása – hiányzó szakaszok megépítése, bel- és külterületi csapadékvíz-elvezető rendszerek karbantartása, önkormányzati épületek korszerűsítése, temető bővítések. A mezőgazdasági, illetve a turisztikai funkciókhoz illeszkedve szükséges a települések külterületi úthálózatának a korszerűsítése.

#### 4. Megyén belüli és kívüli kapcsolatok erősítése

- Nagytérségi közlekedési kapcsolatok megvalósítása:
  - Észak-déli (M86, S31-87-es, Szombathelyen északi körgyűrű befejezése, majd a következő fejlesztési szakaszban az M9) és a
  - kelet-nyugati irányú nemzetközi közúti (M8), valamint
  - a vasúti közlekedési tengelyek (Szlovénia, Oberwart irányába) és azok elérhetőségének fejlesztése (pl. mellékutak korszerűsítése).

A nagytérségi közlekedési fejlesztésekhez kapcsolódóan Szombathely térségében tervezik vasúti és közúti kapcsolatok (Sárvár-Pápa közút (45km) kihasználásával és fejlesztésével logisztikai szolgáltatások bővítését. A logisztikai kapcsolatok bővítéséhez szükséges a Győr-Pápa-Celldömölk-Szombathely vasútvonal fejlesztése. Szükséges még a Hegyeshalom-(Csorna)- Porpác, és a Szombathely-Zalaszentiván vasútvonalak rekonstrukciója (állomások átépítése, pályahibák felszámolása, biztosító berendezés korszerűsítése) és villamosítása, valamint a központi forgalomirányítás kiépítése, az üzembiztonság fokozása, illetve az utas-tájékoztatás korszerűsítése. A közúti kapcsolatok fejlesztésénél

- az M86-os út gyorsforgalmi úttá fejlesztése a Közép-Európai Közlekedési Folyosó, mint az európai főközlekedési folyosók kiegészítő hálózata részeként északi irányba Győr és Budapest közötti elérhetőségét javítja, míg déli irányba hosszabb távon az M9-es gyorsforgalmi úttal együtt – többek között a Pannon Járműipari Centrumhoz kapcsolódóan is - Zalaegerszeg és Nagykanizsa irányába javítja közúti kapcsolatokat
- 87-es út gyorsforgalmi úttá fejlesztése Bécs és Nyugat-európai piacok gyorsabb közúti elérhetőségét biztosítja a megyéből, kapcsolódva az S31-es autópálya további fejlesztéséhez
- További közlekedés-fejlesztési feladat a térségközpontok megközelíthetőségének javítása, ezen belül is a Szombathely környéki elővárosi közösségi közlekedés fejlesztése (pl. Kőszeg irányába), a vasútvonalak mentén a különféle közlekedési típusról az átszállást biztosító, intermodális (pl. (Park+Ride; Bike+Ride) rendszerek kiépítése, illetve a kistelepüléseket érintő kisléptékű közösségi közlekedési szolgáltatások működtetése a munkalehetőségek szélesebb körének elérhetővé tétele érdekében. Szombathelyen intermodális közösségi közlekedési központ létesítése az Éhen Gyula tér rehabilitációjával összhangban, illetve a belső közúti körgyűrű keleti szakaszának megépítése. A közösségi közlekedés fejlesztéséhez



az érintett szereplőkkel együttműködve (pl. Volán társaságok, önkormányzatok) egy sikeres közlekedési szövetség működtetése. Az egyéni és a közösségi (autóbusz) közlekedés fejlesztése érdekében elengedhetetlen a megye minden kategóriába eső közútjának a korábnál intenzívebb karbantartása, illetve magasabb minőségű biztonságos kiépítése, hogy a megyén belül a települések elérhetősége gyorsabb és biztonságosabb legyen. A kistelepülések népességmegtartó erejének megőrzése szempontjából a közlekedési infrastruktúra fejlesztése az egyik legfontosabb tényező: a leromlott településközi alsóbbrendű utak karbantartása, fejlesztése az alapja minden további, kistelepülést érintő fejlesztésnek.

- A kerékpáros közlekedés rendszer fejlesztése nemcsak a városi közlekedésen belül, hanem a településközi közlekedésben is fontos szereppel bír, ami igényli kerékpárutak építését. A turizmusban egyre fontosabb szerepet betöltő kerékpárutak hálózatának fejlesztésekor tekintettel kell lenni a megye határon átnyúló kapcsolatok biztosítására: pl. az Őrségben Zala megye, illetve Szlovénia, Ausztria irányába, Kőszeg-Bük térségében Zsira és az Ausztria irányába, illetve Acsád és Sajtoskál irányába, illetve a Vasfüggöny kerékpáros hálózat útvonala mentén.
- Osztrák, szlovén határ menti kapcsolatok bővítése, különös tekintettel a közös munkaerőpiac kihívásaira, illetve a természeti értékek közös fenntartható hasznosítására (pl. Őrség-Vendvidék, Irottkő Natúrpark, Vashegy térségében), valamint élénk részvétel transznacionális együttműködésekben. A határ-menti együttműködések fokozása érdekében bővíteni kell határátlépő-helyek számát az alsóbb rendű utak párhuzamos fejlesztésével egyidejűleg: Alsószőlőnk, Nemesmedves és Rönök térségben. A közúti közlekedéssel párhuzamosan vizsgálni kell a vasúti kapcsolatok bővítését Szombathely – Oberwart és Körmend–Németújvár térségében. A közúti fejlesztésekhez kapcsolódóan szükséges a kerékpárutak, lovasutak határon átnyúló hálózatának is az összekapcsolása.

#### *Horizontális jellegű fejlesztési célok*

- Fenntartható környezet- és tájhasználat, mely során a tervezett beruházások, (pl. ingatlan-, vonalas infrastruktúra-fejlesztések) figyelemmel vannak a természeti értékek védelmére, a vízbázisok védelmére, a levegőszennyezés csökkentésére, a hulladékok keletkezésének mérséklésére. A fejlesztések során figyelemmel kell lenni a megyei, illetve települési rendezési tervekre, ami az egyes településeken, illetve térségekben a természeti, környezeti adottságok és erőforrások számba vételével korlátozza az egyes beruházások megvalósítását.
- Barnamezős területek hasznosítása, illetve a használaton kívül épületek, területek újrahásznosítása a zöld mezős beruházások helyett
- Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok bevonása (esélyegyenlőség) a fejlesztésekbe, illetve a fejlesztések hatásainak szétterítése
- Korszerű információs és kommunikációs technológiák (ICT) alkalmazása, mely során biztosítani kell az információknak a hátrányos társadalmi csoportokhoz való eljutást,

### **2.3. A fejlesztési célrendszer meghatározása a megyén belül különféle sajátosságokkal rendelkező területi részegységekre**

A megye fejlesztési céljainak eltérő mértékben relevánsak az egyes meghatározó foglalkoztatási központokban melyek az alábbiak. Fontos kiemelni, hogy az alábbiakban csak az egyes térségek kiemelten hangsúlyos ágazati területeit emeljük, mindezek mellett a térségekben egyaránt fontos a megyei fejlesztési célok megvalósítása.

#### *1. Szombathelyi agglomeráció térsége*

A Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ fejlesztéseinek megvalósításával és a kapcsolódó közlekedés fejlesztések révén a munkaerővonzás-körzet kiterjesztése. A térségben biztosítani kell a megfelelő színvonalú kulturális és rekreációs kínálatot, valamint a felsőfokú oktatás

vállalati és társadalmi szükségleteket kiszolgáló magas színvonalú a helyi gazdaság igényeit is kiszolgáló feltételrendszerét,

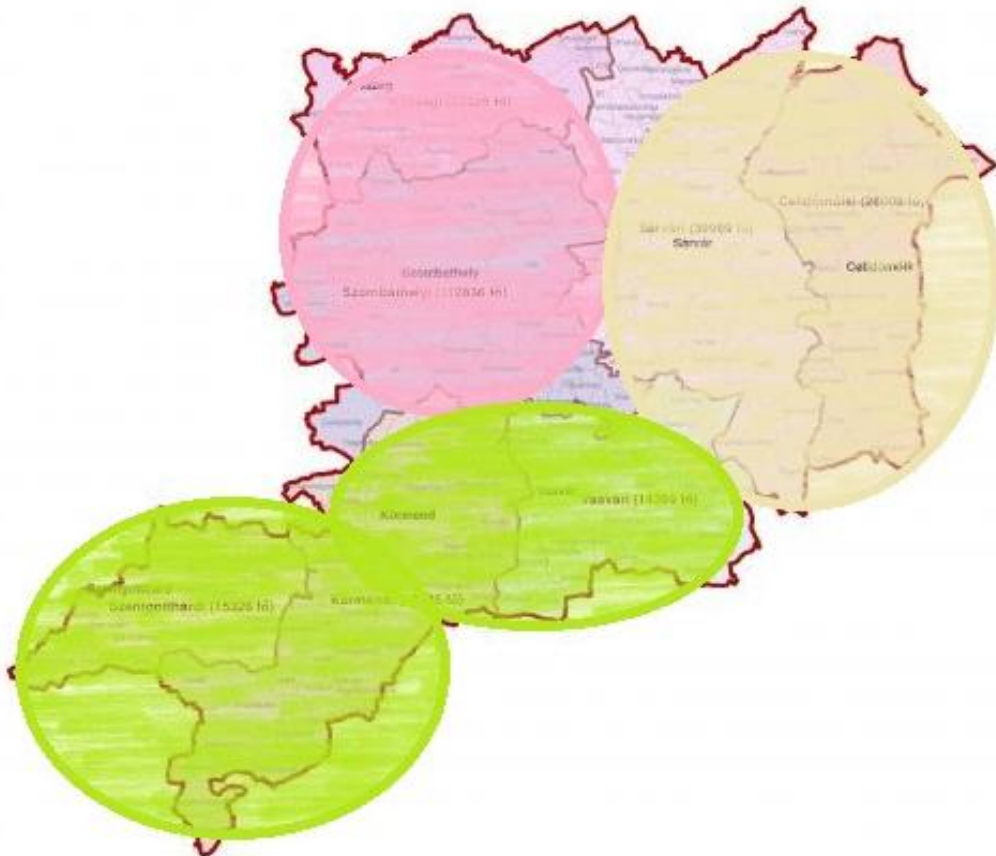
## 2. Sárvár-Celldömölk-Jánosháza térsége

Kiemelten fontos az érintett településeken turisztikai piaci pozícióik erősítése, a szolgáltatás kínálat bővítése több település bevonásával, illetve a termelő szektor helyi erőforrásokon alapuló fejlesztése. Ezen térségben különösen fontos a mezőgazdaság, így többek között az állattenyésztés versenyképes fenntartása. A közlekedés-hálózatfejlesztés eredményeként jó lehetőségek nyílnak logisztikai, vagy feldolgozóipari termelési központok létesítésére megyehatáron átnyúló hatással Jánosháza, illetve Celldömölk térségében egyaránt.

## 3. Körmend-Vasvár-Szentgotthárd térsége

Fontos feladat a közlekedés hálózati fejlesztések eredményeként javuló logisztikai pozíciók kihasználása, illetve a helyi gazdaság megerősítése, különös tekintettel a mezőgazdaságra (pl. gyümölcsstermesztés, állattenyésztés), helyi termékek kisipari feldolgozására, illetve a helyi kötődésű kkv-k működésének bővítésére. Az Őrségben, így a szlovén nemzetiségiek által is lakott Rábavidéken a közúthálózat fejlesztése mellett különösen fontos a helyi értékeken és termékeken alapuló turizmus feltételrendszerének a javítása.

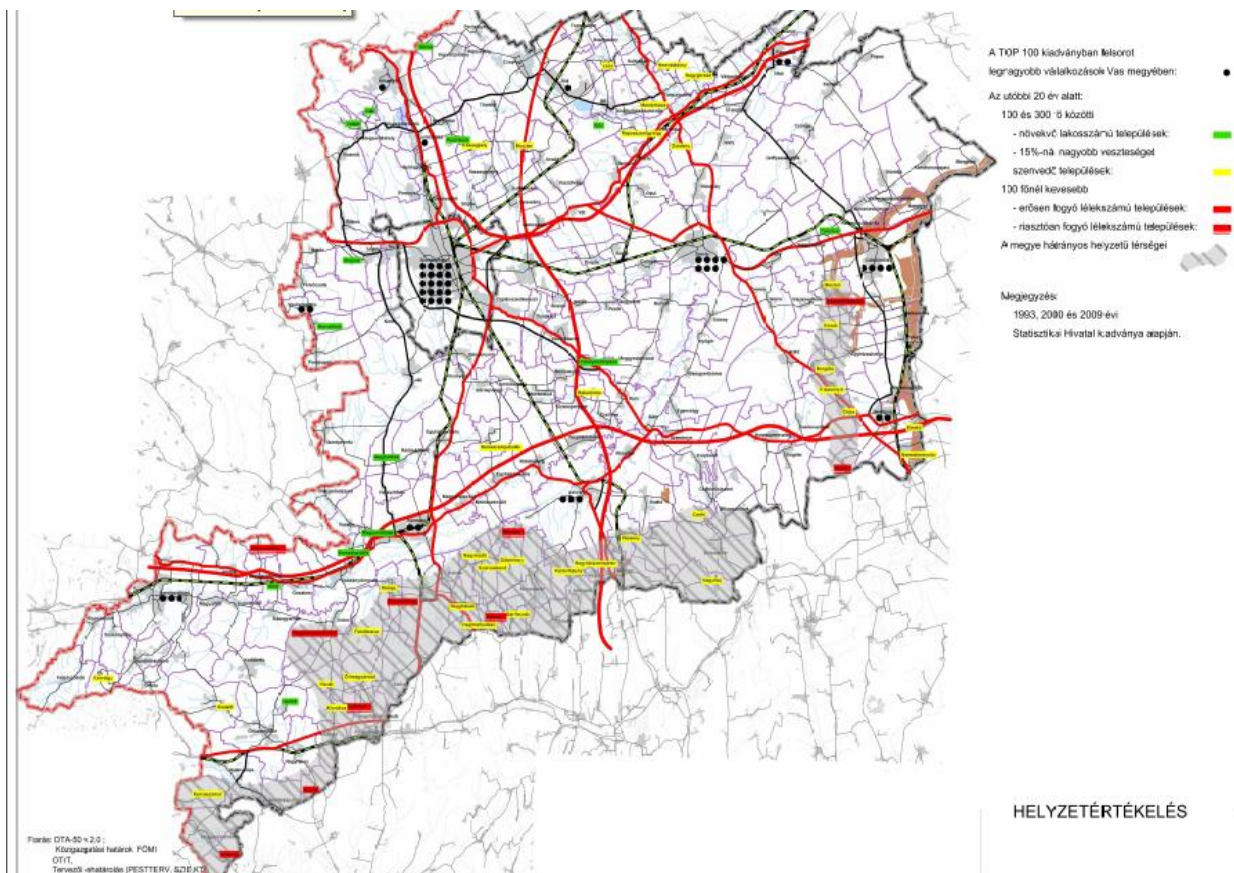
**A fenti tércategóriákat az alábbi térkép szemlélteti**



## 4. Belső periferián lévő kistelepülések

A megye periferiáján, a kistérségi központtól távolabb eső, nehezen megközelíthető kistelepülések fennmaradása a jövőben veszélybe kerülhet. A következő térkép egyszerre szemlélteti a megye 20

legnagyobb vállalkozásának működési helyét, illetve azon kis településeket, melyek az elmúlt 20 évben a legnagyobb arányú népességsökkenést szenvedték el.<sup>1</sup>



100 főnél kisebb lakosú és a népességsökkenés szempontjából a legrosszabb helyzetben lévő, a „kihalás” által leginkább veszélyeztetett települések: Döröske, Nemesmedves, Halastó, Daraboshegy, Szatta, Keléd, Szaknyér, Velemér, Hegyhátszentmárton, Kemeneskápolna. A jövőben törekedni kell arra, hogy ezen településeken is maradjon lakófunkció, miközben ösztönözni kell az épített örökség értékek és épületállomány megőrzését, mely esélyt kínál a kistelepülések üdülési-pihenési célú használatára is. A kistelepülések fennmaradásában, népességmegőrzésükben fontos szerepük lehet az öfenntartó gazdasági tevékenységeknek (pl. helyi élelmiszertermelés és feldolgozás, energiatermelés, érték teremtő közfoglalkoztatás), melyre az ország több pontján találni jó példát. (pl. Rozsály).

### 3. A célrendszer koherencia vizsgálata

#### 3.1 Belső koherencia vizsgálat

##### 3.1.1. A jövőkép, a fejlesztési elvek és az átfogó cél kapcsolatának bemutatása

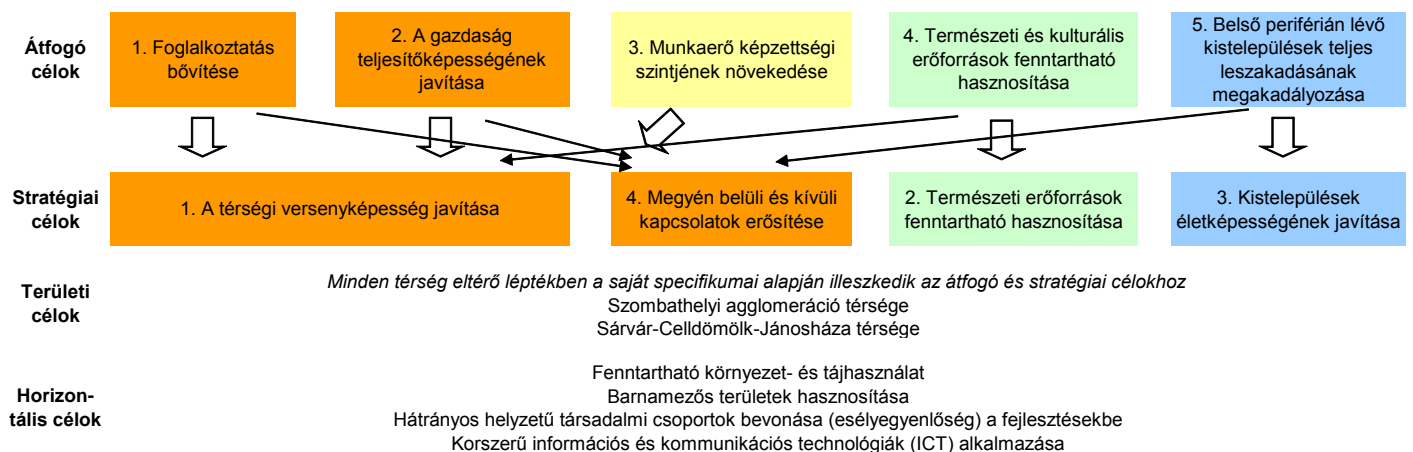
A jövőkép és az átfogó cél koherenciája biztosított, A stratégiai célok és a helyzetelemzésben kiemelt fejlesztési irányok kapcsolatát mutatja be az alábbi táblázat:

Stratégiai célok	Fejlesztési célok, irányok a helyzetelemzésben
A térségi versenyképesség javítása	Döntően exportra termelő nagyvállalatok megyébe való kötődésének erősítése Kezdő vállalkozások indításának és növekedésének ösztönzése,

<sup>1</sup> Vizsgálatot készítette: Godavszky Beáta Vas megyei főépítész

Stratégiai célok	Fejlesztési célok, irányok a helyzetelemzésben
	valamint az innováció terjedésének elősegítése
Természeti erőforrások fenntartható hasznosítása	Mezőgazdaságban a foglalkoztatás intenzív tevékenységek, így a zöldség- gyümölcsstermesztés és feldolgozás bővítése Kiemelt térségi brand-ek kialakítása a turisztikai desztinációkhoz kapcsolódóan Megújuló energiák fenntartható hasznosítása (termál-, bio-, szél- és napenergia), Környezeti állapot javítása
Vidéki térségek fejlesztése, ezen belül a kistelepülések életképességének javítása térségi együttműködések révén	Az aprófalvas megyében különösen fontos a kistelepülések térségi alapon szervezett humán szolgáltató rendszereinek (oktatás, egészségügyi alapellátás, szociális ellátás, bölcsődék, kulturális szolgáltatások) fenntartható, a település- és közlekedési hálózat jellegzetességeihez alakított kialakítása
Megyén belüli és kívüli kapcsolatok erősítése	Észak-déli (pl. M86) és kelet-nyugati irányú nemzetközi közúti (pl. M8) és vasúti közlekedési tengelyek és azok elérhetőségének fejlesztése Osztrák, szlovén határ menti kapcsolatok bővítése

#### Vas megye fejlesztési célrendszere - átfogó, stratégiai, területi és horizontális célok illeszkedés



### 3.2 Külső koherencia vizsgálat

#### 3.2.1. A célrendszer kapcsolata az OFTK-val

Az alábbi táblázat mutatja, hogy a megye és a nemzeti szintű átfogó fejlesztési célok összhangban vannak:

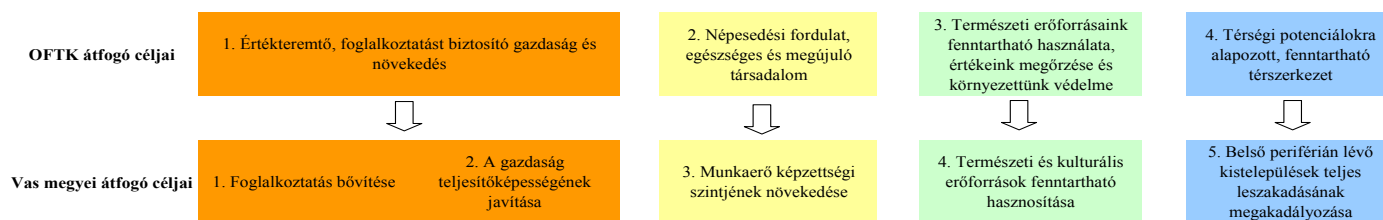
##### Vas megyei átfogó céljai

1. Foglalkoztatás bővítése
2. A gazdaság teljesítőképességének javítása
3. Munkaerő képzettségi szintjének növekedése
4. Természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása
5. Belső periferián lévő kistelepülések teljes

##### OFTK átfogó céljai

1. Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés
2. Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
3. Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezettünk védelme
4. Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet

## leszakadásának megakadályozása



### 3.2.2. A célrendszer kapcsolata az OTrT-vel

A területfejlesztési koncepció teljes mértékben összhangban van az OTrT-vel, a helyzetelemzés a természeti, környezeti elemeknél, illetve a vonalas infrastrukturális fejlesztéseknél az OTrT-re épülő megyei területrendezési tervet tekintette a tervezés alapjául.

### 3.2.3. A célrendszer kapcsolata a fontosabb ágazati koncepciókkal, tervekkel

A Növekedési Terv főbb stratégiai pontjai közül az alábbiakhoz kapcsolódik elsősorban a megyei fejlesztési koncepció

- Növekedés természeti erőforrásainak hasznosítása
- Növekedés szellemi erőforrásainak hasznosítása
- Újra-iparosítás és munkalapú növekedés
- Importkiváltó gazdaságpolitikai termelés
- Helyi gazdaság-fejlesztés és város stratégiák

A megyei koncepció stratégia céljai az alábbi összefüggésben illeszkednek az országos szintű ágazati stratégiákkal, koncepciókkal.

Stratégiai célok	Országos, ágazati jellegű stratégiák, koncepciók
A térségi versenyképesség javítása	Országos é regionális Intelligens Szakosodási Stratégia (innováció-ösztönzés) Nemzeti Kis- és Közép-vállalkozás Fejlesztési Stratégia Nemzeti Foglalkoztatási Stratégia
Természeti erőforrások fenntartható hasznosítása	Nemzeti Turisztikai Stratégia Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia Nemzeti Fenntartható Fejlődés Stratégia Nemzeti Energia Stratégia
Vidéki térségek fejlesztése, ezen belül a kistételepülések életképességének javítása térségi együttműködések révén	Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia Nemzeti Foglalkoztatási Stratégia Nemzeti Fenntartható Fejlődés Stratégia Nemzeti Energia Stratégia
Megyén belüli és kívüli kapcsolatok erősítése	Nemzeti Közlekedési Stratégia Osztrák, szlovén határ menti operatív programok és transznacionális programok

## 4. A terület felhasználás alapelveit lefektető koncepció

Az OTK (97/2005. (XII. 25.) OGY határozat az Országos Területfejlesztési Koncepcióról) I. fejezet: Az új országos területfejlesztési koncepció funkciója és alapelveivel összhangban az alábbi területhasználati elveket érvényesítjük:

- a barnamezős fejlesztéseket a zöldmezős beruházásokkal szemben előnyben részesítő területhasználat;
- a közkinccset képező természeti és kulturális értékek megőrzése mellett ezen értékek és a közszolgáltatások - terhelhetőségen belüli - értékmegőrző elérhetősége, hozzáférhetősége, akadálymentesítése;
- a fejlesztések helykiválasztása, a területi közigazgatás és a közszolgáltatások szervezése szolgálja a fenntarthatóságot, az értékmegőrzést és a biztonságot;
- az utazásra fordított idő csökkentése, az utazás biztonságos és fenntartható módjának, valamint akadálymentesítésének biztosítása;
- a helyi környezettudatosság, a táji értékek iránti felelősség, a helyi adottságokhoz igazodó térségi gazdaság és társadalom kialakításának szolgálata;
- a közlekedés és az áruszállítás környezeti, műszaki, közbiztonsági károkozásának és kockázatának csökkentése;
- a fejlesztéseknek a meglévő területekhez kapcsolása, a települések közti területek lehetőség szerinti természet közeli állapotban tartása, illetve fenntartható mezőgazdasági hatása.

## 5. A fejlesztés eszköz- és intézményrendszere

### 5.1. A prioritások azonosítása

A prioritások az átfogó fejlesztési célok és azok stratégiai rész céljai mentén kerülnek kijelölésre. A prioritások egyrésztől orientálják a megyei program szerkezetét, másrésztől a megyei programok kialakítását, így a végső prioritás szerkezetet meghatározzák a program végrehajtására allokált források feltételrendszere. (pl. 2014-20 Operatív programok szerkezete és a megyei önkormányzatok feladatköre.)

1. Vállalkozás-fejlesztés
  - Kutatóbázisok fejlesztése
  - Vállalkozás-specifikus fejlesztési Program
  - Ágazat-specifikus Együttműködési Program
2. Emberi erőforrás fejlesztés
  - Egészséges ember
  - Kompetens ember
3. Egészséges környezet fejlesztése
  - Önfenntartó vidék
  - Turizmus
  - Környezet
  - Energia
4. Közlekedés-fejlesztése
  - Megye elérhetőségének javítása
  - Közösségi közlekedés-fejlesztése

- Kerékpáros közlekedés-fejlesztés
  - Települési közlekedés-biztonság javítása, környezeti terhelés mérséklése
5. Nemzetközi együttműködések: Megyén belüli és kívüli kapcsolatok erősítése
- Határ menti együttműködések, Ausztria, Szlovénia irányába
  - Nemzetközi együttműködések

Az egyes területi specifikumok az ágazati jellegű prioritásokon belül érvényesülnek, nem szükséges területi megközelítésű prioritások alkalmazása, mert az a program megvalósítás során párhuzamosságokat okoz. Ugyanakkor az egyes ágazati prioritásokon belül vannak olyan tervezett intézkedések, ahol javasolt a beavatkozások térségi alapú szervezése és megvalósítása: pl..

- Térségi alapon szervezett szociális, egészségügyi alapszolgáltatás fejlesztése, működtetése, illetve ezen belül a megyei szintű és megye határon átnyúló szolgáltatások megújítása
- Foglalkoztatás bővítése a kistelepüléseken
- Turisztikai térségek komplex fejlesztése
- Folyóvizek (pl. Rába, Répce, Marcal) menti területek összehangolt fejlesztése összhangban az előző pontok tartalmával

## **5.2. Felelősség és intézményrendszer**

A megyei önkormányzatok feladatait alapvetően a 2011. évi CLXXXIX. Törvény Magyarország helyi önkormányzatairól szabályozza: „27. § (1) A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.”

A fentiekben megfogalmazott feladat- és hatásköröket a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. Törvény 11. és 13. § szabályozza. Ezen feladatokon belül a megyei önkormányzatnak a területén összehangolja a kormányzat, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit, ami érdekében az érintettek bevonásával széles körű partnerséget szervez. Ehhez kapcsolódóan a törvényből az alábbi feladatokat kiemeljük, melyek meghatározóak a megyei fejlesztési koncepciója, illetve ahhoz kapcsolódó megyei programok és alprogramok megvalósítása során. A megye:

- a megyei jogú város önkormányzata bevonásával kidolgozza és elfogadja a megye hosszú távú területfejlesztési koncepcióját, illetve a megye fejlesztési programját és az egyes alprogramokat;
- előzetesen véleményezi a térségi területfejlesztési koncepciókat, területfejlesztési programokat, részt vesz az országos területfejlesztési koncepció és a nemzeti fejlesztési stratégia kidolgozásában;
- szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok tervező, döntés-előkészítő, fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységét;
- előzetesen véleményezi az országos, valamint a megyét érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat, továbbá a területét érintő területrendezési terveket;
- közreműködik a megyében kialakult társadalmi és gazdasági válsághelyzetek kezelésében;
- figyelemmel kíséri az operatív programok megyében jelentkező feladatainak megvalósítását, külön döntés alapján közreműködik azok végrehajtásában;
- előzetesen véleményezi és koordinálja az illetékes területi államigazgatási szervek megyét érintő fejlesztéseit és pályázatait;

- megállapodásokat köthet külföldi régiókkal, részt vehet nemzetközi együttműködésekben;
- közreműködik a területfejlesztési programok végrehajtásának nyomon követésében és értékelésében;
- a megyei önkormányzat dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról.

A fejezet a kormányzati döntésekkel összefüggésben véglegesítendő. 1600/2012 Kormány határozat a megyei önkormányzat szerepét illetően az alábbi feladatokat határozza meg:

- A területi operatív programok tervezésébe biztosítani kell a megyék (megyei önkormányzatok) hatékony közreműködését
- Előírja, hogy a megyék meghatározó szerepet kapjanak a területfejlesztési források felhasználásának tervezésében a 2014-20-as források területi koordinációja kapcsán

A feni kormányhatározat alapján megállapítható, hogy a kormányzatnak még nincs álláspontja a megyei önkormányzat feladataira vonatkozóan 2014-20-as a fejlesztési források felhasználása, azaz az operatív programok megvalósítása kapcsán. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy a fejlesztési források felhasználásában a területfejlesztési törvény számos feladat ellátására ad lehetőséget a megyei önkormányzatok számára.

Megyei önkormányzatok lehetséges szerepét a 2014-20 EU támogatások felhasználása szempontjából vizsgáltuk.

*Közreműködő szervezeti feladatok ellátása* például azon tevékenységeknél, melyek eldöntésére területi alapon is rendelkezésre állnak információk (pl. jelenlegi ÉMOP tématerületek), illetve a Területi Fejlesztési Operatív Program, netán a programok tartalmától függően a többi operatív programok részeként. Hasonló funkció, mint amit korábban a megyei területfejlesztési tanácsok a kincstárral közösen elláttak a hazai támogatásoknál.

- Jelen feladat a megyei önkormányzatok esetén projekt kiválasztási feladatokat (amennyiben az IH delegálná a feladatot, amire van lehetősége), támogatási szerződéskötést és a támogatás felhasználás első szintű ellenőrzését jelenti. A menedzsment jellegű feladatok megvalósítását a Közgyűlés Hivatal végezné, míg Közgyűlés és Bizottságai döntéshozó testületként működnének. Ezen belül meghatároznák a támogatási feltételeket, döntenének a támogatásra javasolt projektekről, illetve nyomon követnék a hatáskörébe tartozó programok pénzügyi és fizikai előrehaladását.
- A feladatok ellátásához a regionális ügynökségek programmegvalósító kapacitásaiból javasolt a megyei önkormányzat hivatalába személyeket átvenni, illetve a folyamatokat kiépíteni. Az átszervezés nem korlátozhatja a futó programokból származó elszámolási, beszámolási és fenntartási kötelezettségek teljesítését. A program megvalósítás előkészítéseként a tervezési feladatokra már jelen munkaszakaszban lehetne kapacitásokat átcsoportosítani.

*Amennyiben a kormány nem ad Közreműködő szervezeti feladatokat a megyei önkormányzatoknak és a támogatás felhasználását saját intézményrendszeren keresztül felügyeli, akkor a megyei önkormányzatok tématerülettől függően az alábbi feladatokat végezhetik el:*

- Integrált projekteket szervezhetnek, melyek fő kedvezményezettje az önkormányzat lehet és az ő döntése alapján nyújtanának be egy projektcsomagot – gyakorlatilag egy koordinációs szerepen keresztül megvalósuló támogatói szűrő szerep lenne, azaz az önkormányzat által befogadott és csomagba szervezett projekteket lehet támogatni – ezek többnyire olyan tevékenységek lehetnek, melyek a közsféra feladatait támogatják. Fontos, hogy ezen projekt-csomagoknak is világos kritériumok alapján kell szerveződniük és koherensnek kell lenniük. Ezen tevékenység esetében szükség van projektfejlesztési, illetve szervezési kapacitásokra.
- Helyi közösségvezérelt kezdeményezések koordinátora lehet, pl. a regionális innovációs politika területén – ez esetben felelne egy helyi stratégia kialakításáért, illetve megvalósításához biztosíthatja a lebonyolító szervezetet (önkormányzati hivatal). – A támogatói oldalról ez egy közvetett támogatást jelent, azaz egy stratégia alapján megítélik a



támogatást, amit a stratégiában jóváhagyott projekt-kiválasztási szempontok alapján tovább oszt a kedvezményezett társaság a projektgazdáknak (ebben a formában a helyi döntéshozó testületben legalább 50 % mértékéig nem kormányzati szereplők rendelkezhetnek képviseléssel)

- További projektszintű kiválasztással kapcsolatos döntéshozatali és nem menedzsment jellegű feladatok a megyei önkormányzatnál. Pl. területi operatív programnál monitoring bizottság által delegált feladatok, pl. albizottsági szinten projekt-értékelési kritériumok meghatározása, vagy netán nagyobb méretű (jelenlegi rendszerben un. kiemelt projekt) projektekről döntés a támogatási kritériumok alapján

A megyei önkormányzat továbbá partnernek tekint a koncepció és a programtervezés, valamint program végrehajtás során minden olyan állami dekoncentrált szervezetet, mely a megyei fejlesztési programmal összefüggő kormányzati, így EU támogatású program végrehajtásán dolgozik. Néhány kiemelt szervezet ezek közül: Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Vas megyei kirendeltsége, Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség, Széchenyi Programiroda.

A megyei önkormányzatnak program/projekt tervezési és megvalósítási feladatának ellátásában lehetősége van a LEADER Helyi Akciócsoportok felhalmozódott pályázat előkészítési és bírálati tapasztalatokra, térség-specifikus ismeretekre támaszkodni.

Továbbá indokolt a terület-, és településfejlesztésben, településtervezésben dolgozó szakértők, szakmai szervezetek partnerségi, konzultációs fórumát biztosítani a koncepció megvalósulásának időszakában is, hogy a megye fejlesztésével kapcsolatos ötletek, vélemények folyamatosan megvitatásra kerüljenek.

További információk a helyzetelemzésben találhatók.

## **6. A tervezési folyamat, a társadalmasítás és legitimitás leírása**

Folyamatban van a megvalósítása, illetve a partnerségi tervben került bemutatásra a folyamat. Ugyanakkor a helyzetelemzési dokumentum elfogadása után minden járásban megvalósult egy partnerségi fórum, ahol a helyi önkormányzati- gazdasági-társadalmi szereplők mondták el véleményeiket a koncepció javaslatértékelési szakaszával kapcsolatosan.

A megrendezett járási fórumok időpontjai:

2012. november 22. - SÁRVÁR

2012. december 5.– SZENTGOTTHÁRD

2012. december 5.– KÖRMEND

2012. december 7.– KŐSZEG

2012. december 12.– SZOMBATHELY

2012. december 13.– CELLDÖMÖLK

2012. december 13. - VASVÁR

A megye összes települése egy előre összeállított kérdőíven jelölhette meg, hogy milyen terveket szeretne megvalósítani a 2014-2020-as időszakban. A beérkezett adatokat összesítettük és figyelembe vettük a tervezés folyamán.

A Javaslatértékelési szakasz tervezése párhuzamosan zajlott a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal (NTH) által irányított Országos Területfejlesztési Koncepció (OTK) készítésével. Az NTH az általa végzett „minőségbiztosítás” keretében megküldte 2013 áprilisában az észrevételeit, amiket a jelenlegi változatba beépítettük.

Szombathely Megyei Jogú Város és a Vas megyei koncepció koordinációja szakértői szinten folyamatosan zajlott, majd 2013. május 23.-án a Vas Megyei Területfejlesztési konzultációs Fórum (VMTfKF) is megvitatta a „Javaslattevési szakasz” tartalmát, a felmerült szempontok beépítésre kerültek jelen változatba.

Május végén elkezdődött a javaslattevési szakasz társadalmi egyeztetése. A megye települései, a társadalmi és civil szervezetek, a gazdaság főbb szereplői, egyházak, pártok felkérést kaptak arra, hogy tekintsék át az anyagot és fogalmazzák meg észrevételeiket, melyeket a lehetőségek figyelembevételével a végleges anyagba beépülnek.

# Szombathely MJV Településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési stratégiájának kivonata

Szombathely következő 2030-ra szóló hosszú távú jövőképe:

**„A 2000 ÉVES MÚLTRA VISSZATEKINTŐ SZOMBATHELY ÉS TÉRSÉGE VIRÁGZÓ KULTURÁLIS, GAZDASÁGI ÉS IPARI KÖZPONT, SZENT MÁRTON SZELLEMI ÖRÖKSÉGÉRE ÉPÜLŐ VONZÓ ÉS BEFOGADÓ VÁROS, AMELY MAGYARORSZÁG NYUGATI KAPUJÁBAN EURÓPA DINAMIKUSAN FEJLŐDŐ ALPOK KÖRÜLI TÉRSÉGÉNEK SZERVES RÉSZÉ.”**

*Szombathely jövőképe és a város átfogó fejlesztési céljai a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan*

## VIRÁGZÓ GAZDASÁG

Az egészséges szerkezetű, fejlett helyi gazdaság biztosítja a helyi társadalom tagjai számára a megélhetését és a fejlett európai régióknak megfelelő színvonalú életkörülményeket.

A gazdaság dinamikus fejlődésének a húzó erejét a versenyképes, csúcstechnológiával működő, erőteljes helyi kutatási - fejlesztési (K + F) és innovációs tevékenységre támaszkodó, nagy hozzáadott értékű termelő tevékenységet folytató jármű- és gépipar adja, amelynek vállalkozásai a Szombathely, Zalaegerszeg, Nagykanizsa és Szentgotthárd által alkotott Nyugat - Pannon Járműipari és Mechatronikai Központba tömörülnek egy európai szintű regionális HUB (gazdasági csomópont) térségben.

A Nyugat - Pannon Járműipari és Mechatronikai Központhoz szorosan kapcsolódó ipari vállalkozások mellett a globális piacra dolgozó versenyképes elektronikai ipar, valamint az európai, illetve a közép-európai és a keleti piacokon keresett, jó minőségű termékeket előállító fa-, bútór-, építő-, építőanyag-, textil- és élelmiszeripar működik a városban.

A széles spektrumot lefedő, robusztus ipari tevékenységet erős és fejlődő terciér szektor, valamint kreatív gazdaság kíséri.

A jelentős külföldi tőkét is mozgósító fejlett ipari és szolgáltatási tevékenységek jól működő üzleti turizmust generálnak.

Az ipar és a terciér szektor országos összehasonlításban kiemelkedően magas szintű foglalkoztatottságot eredményez, ami a várost vonzóvá teszi a bevándorló munkavállalók számára. A magas szintű foglalkoztatás és a biztos megélhetés következtében a lakosság anyagi jóléte biztosítja a jó minőségű élelmiszeripari, építőipari, ingatlanpiaci termékek és szolgáltatások iránti fizetőképes keresletet.

Szent Márton élő szellemi örökségének ápolása révén Szombathely egyre ismertebbé válik a világban, ami a megőrzött egyetemes értékek miatt a városba látogató turisták jelentős számában is megmutatkozik.

## MEGÚJULÓ ÉS BEFOGADÓ TÁRSADALOM

Szombathely Szent Márton szellemi örökségére épülő, nyitott és szolidáris helyi közösséggel rendelkező város.

A 2000 éves városban növekvő számú, gyarapodó népesség él, amely erős belső kohézióval rendelkező társadalmat alkot. A belső kohézió megteremtésében nagy szerepük van a széleskörű és magas színvonalú közösségi szolgáltatásoknak is, amelyek az egészségügy, a nevelés és az oktatás területén működnek a városban. A társadalmi kohézió, az egészség megőrzését elősegítő közösségi és piaci szolgáltatások színvonalas és kiterjedt rendszere valamint az egészségmegőrző életmód elősegítésére alkalmasan kialakított városi környezet lehetővé teszi az idős korosztály társadalmi aktivitásának megőrzését, és vonzóvá teszi a városi életmódot az idősebb és a fiatalabb korosztályok számára egyaránt. Az élhető város befogadó társadalmá vonzó a határon átnyúló térség egész népessége számára, és elősegíti, hogy a lakosság száma a bevándorlás révén, a pozitív migrációs mérleg tartós fennmaradásával is növekedjen. A városi társadalom befogadó szellemisége és fejlett közösségi szolgáltatási rendszere nagy mértékben elősegíti, hogy a megélhetés érdekében az ország kevésbé fejlett régióiból Szombathelyre érkező munkavállalók és családjaik rövid idő alatt be tudjanak illeszkedni és integrálódjanak a helyi közösségbe.

A saját lakossága, a térség népessége és a bevándorlók számára egyaránt vonzó városban sikerült megállítani az elöregedés és a fiatal korosztályok elvándorlásának folyamatát.

A városban nevelkedett, máshol egyetemi diplomát vagy tudományos minősítést szerzett fiatalok közül a korábbi évtizedekhez képest sokkal többen térnek vissza, hogy szülővárosukban éljenek, dolgozzanak. A fiatal, magasan képzett munkaerő arányának növelését eredményesen szolgálja a városban folyó egyetemi képzés, amelynek kiemelkedő jelentőségű területe a városban folyó ipari termelési valamint kutatási - fejlesztési tevékenység emberi erőforrásait nagy arányban biztosító, piacképes tudást adó mérnökképzés.

A jól képzett, növekvő számú népesség munkavállalóként vagy versenyképes vállalkozóként biztosítja a legfejlettebb technológiát képviselő, Szombathelyen és várostérségében működő ipari és kereskedelmi nagyvállalatok, kkv-k- és mikro vállalkozások humán erőforrását.

A közigazgatás a helyi közösséggel partnerségben működik.

A város társadalmá Szent Márton szellemi örökségének megfelelően gondoskodik megváltozott munkaképességű és hátrányos helyzetű tagjairól is.

## **VONZÓ VÁROSI KÖRNYEZET**

Szombathely szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezetet alkotó épített városi szövetével, zöldfelületeivel és egészséges levegőjével olyan város, amelyben közismerten jó élni. Szombathely városi környezete kimagaslóan jó minőségével vonzza mindazokat, akik az Alpok-alján egy kétezer éves múltra visszatekintő, élhető városban szeretnének élni, munkát vállalni, vállalkozni, tanulni vagy dolgozni.

A Belvárosban és a városközponti városrészekben a kiegyezés óta eltelt másfél évszázad dinamikus urbanizációjának egymást követő hullámaiban létrejött, 2000 és 2030 között megújított városi szövet harmonikusan integrálja a 2000 éves városi múlt távoli évszázadainak jó állapotban megőrzött építészeti örökségét.

A város központi részei megújult és megszépült városi környezetben korszerű, változatos igényeket kielégítő lakásállománynak adnak helyet, és a legkorszerűbb színvonalú fizikai

kereteket nyújtják a város országhatáron túl nyúló gazdasági és kulturális kisugárzását a tercier szektorban biztosító szolgáltatások számára. A legújabb - piaci, illetve közösségi szolgáltatásokat nyújtó - létesítmények és lakások jelentős része korábbi barna mezős, szlömösödő, illetve alulhasznosított területeken épült.

A Belvárosban, a városközponti, illetve belső városrészekben működő, a határon átnyúló tágabb várostérség igényeit is kielégítő magas szintű közösségi és piaci szolgáltatások könnyen és gyorsan elérhetőek az összes városlakó számára.

A város lakásállománya korszerű, energiatakarékos, hatékony energiafelhasználású lakásokból áll, amelyek energiaellátásában jelentős szerepet játszanak a megújuló energiák.

A lakásállomány döntő hányadát kitevő saját tulajdonú (a lakás használójának saját tulajdonában lévő) lakások mellett jelentős a korszerű, olcsó rezsijú önkormányzati, illetve vállalati vagy intézményi, illetve befektetői tulajdonú bérlakás állomány is, amely többek között a más településről a városba érkező munkavállalók lakhatási igényeinek kielégítését is biztosítja.

A városközponti városrészek, a rehabilitált lakótelepek és a magas színvonalú zöldövezeti lakókörnyezetet biztosító kertvárosok jó minőségű, nagy értékű és változatos lakásállománya legkülönbözőbb nagyságú és fajtájú lakások iránti kereslet kielégítésére alkalmas a jól működő helyi lakás piac körülményei között.

A város egész területét átszövő nagy kiterjedésű, ápolts és korszerűen berendezett zöldfelületek és rekreációs területek, a hozzájuk szervesen kapcsolódó korszerű sportlétesítményekkel magas színvonalú fizikai keretek között nyújtanak lehetőséget a szabad idő aktív és az egészség megőrzését elősegítő eltöltésére az összes korosztály számára a legfiatalabbaktól a legidősebbekig.

A várost körülvevő elkerülő út tehermentesíti a lakóterületeket és a városközpontot az átmenő forgalom terhelése alól, a városon belüli gépjármű forgalom így nem okoz zavaró környezeti ártalmakat. A kiépült elkerülő út egyúttal lehetővé teszi, hogy a város szélső részein, illetve közvetlen szomszédságában elhelyezkedő ipari üzemekbe a Funkcionális Várostérségből gépkocsival bejáró dolgozók is a város belterületén való átkelés nélkül, akadálymentesen érhessék el úti céljukat a város elkerülésével, a lakóhelyük és munkahelyük közötti forgalom ne okozzon környezeti ártalmakat a városban.

A városi levegő tisztaságának megőrzését a kiterjedt zöldfelületek és a tehermentesítő elkerülő út mellett az is elősegíti, hogy a várost átszelő villamosított vasútvonalakra építve integrált elővárosi vasúti közlekedési rendszer kapcsolja össze a város legfontosabb munkahelyi övezeteit - a Belvárost, a városközponti városrészeket, a hagyományos és új ipari területeket - a Funkcionális Várostérség településeivel valamint a vasútvonalak mentén fekvő városrészekkel, kertvárosokkal, ami szintén elősegíti a személygépkocsi forgalom alacsony intenzitását.

A városi lakosság számára az integrált közösségi közlekedési rendszer részét képező helyi érdekű vasutak és a várost behálózó kerékpárutak rendszere mellett a nulla, illetve rendkívül alacsony emissziójú közlekedési eszközöket alkalmazó, városon belüli közúti közösségi közlekedési rendszer biztosítja, hogy a városi lakások - munkahelyek - szolgáltatások helyszínei között személygépkocsi nélkül is a lehető legtöbb tudjanak kényelmesen és energiatakarékosan közlekedni.

A város kertvárosi városrészeinek külterületein valamint a Funkcionális Városterységben működő östermelők és mezőgazdasági vállalkozások valamint a helyi feldolgozók rövid csatornás értékesítési rendszerben, helyben termelt, garantáltan egészséges, megfizethető árú élelmiszerrel látják el a város lakosságát.

A vízminőség védelmi és vízügyi beruházások eredményeként garantált a lakosság ellátása egészséges ivóvízzel.

A város minden lakóterületéről mindenki számára kényelmesen és gyorsan elérhetőek a városi szolgáltatások és a munkahelyek területei az integrált közösségi közlekedési rendszer korszerű, környezetkímélő eszközeivel ugyanúgy, mint a kerékpárosok számára kerékpárral. Ezt a közlekedési rendszert egészítik ki a Belvárost és a városközponti városrészeket behálózó és a környező rekreációs területekkel is összekapcsoló gyalogos útvonalak, sétáló utcák, sétányok.

A helyi gazdaság motorját jelentő versenyképes ipari vállalkozásoknak helyt adó ipari övezetek modern üzemi és irodaépületei több száz hektáros területet foglalnak el a város keleti és északkeleti részén, amit a Körmenyi út mentén fekvő déli ipari terület egészít ki. Az ipari területek a városból és a Funkcionális Várostersegből rövid időn belül kényelmesen elérhetőek az elkerülő úton gépkocsival, az integrált közösségi közlekedési rendszer eszközeivel és kerékpárral egyaránt.

Az egészséges és esztétikus fizikai és természeti környezetet nyújtó, színvonalas közösségi és piaci szolgáltatásokat valamint egészséges élelmiszer- és vízellátást biztosító város az urbanizáció másfél évszázaddal korábbi hőskorához hasonlóan kedvelt lakóhely, amelynek értékes lakásai a városközponti városrészek, kertvárosok és lakótelepek piaci szegmenseiben egyaránt keresettek. A város értékei és vonzerői táplálják a városi élet, a városi lakhatás iránti igényt és az egyre értékesebbé váló városi ingatlanok iránti erős fizetőképességet, ami piaci oldalról támogatja a kompakt város kialakítása érdekében önkormányzati oldalról megtörtént sikeres erőfeszítések eredményes folytatását.

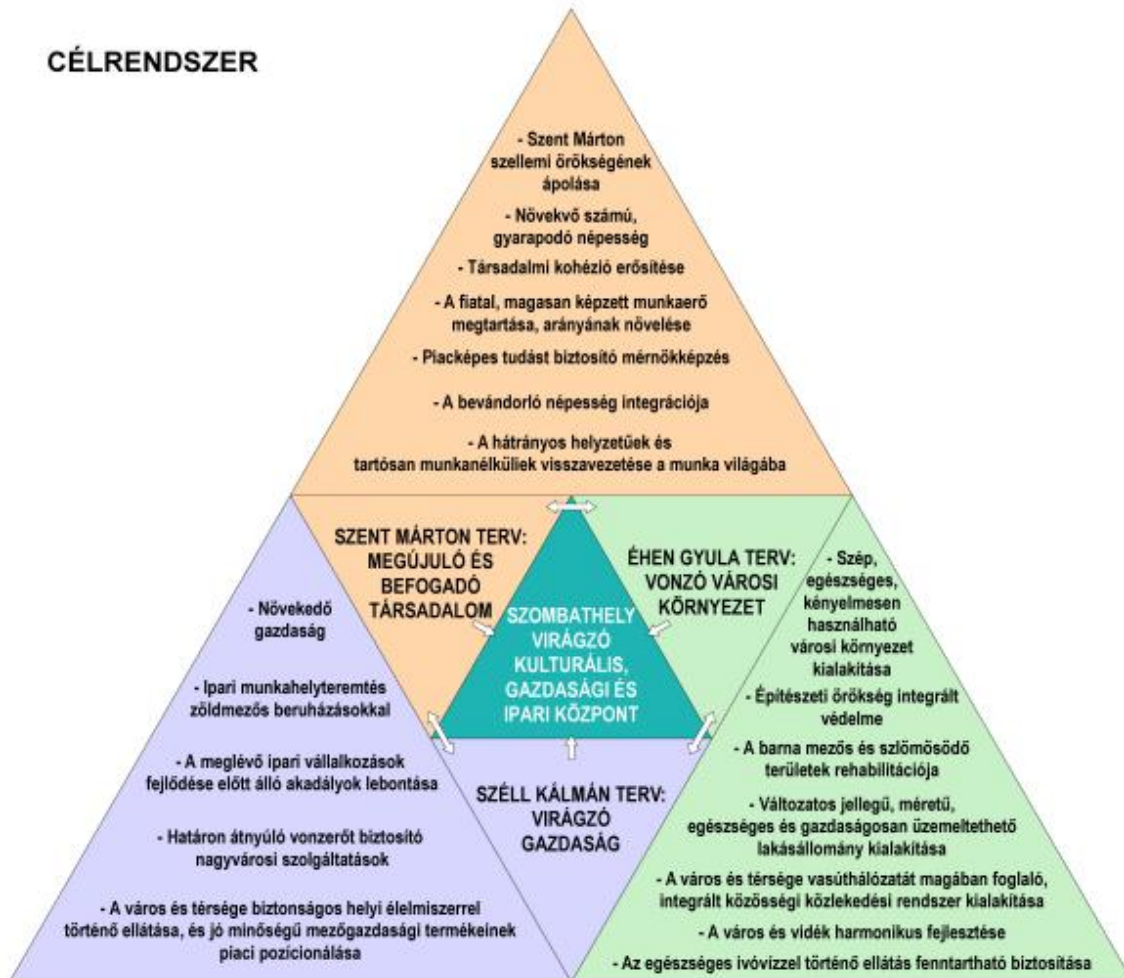
### ***Szombathely jövőképe térségi szerepére vonatkozóan***

**SZOMBATHELY FUNKCIONÁLIS VÁROSTERSEGÉNEK FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOLGÁLTATÁSI KÖZPONTJA, GAZDASÁGI, KULTURÁLIS CENTRUMKÉNT TÁGABB, AUSZTRIÁBA IS ÁTNYÚLÓ VONZÁSKÖRZETTEL RENDELKEZIK, ÉS EZÁLTAL EGY HATÁRON ÁTNYÚLÓ, NAGYVÁROS HIÁNYOS TÉRSÉG SZÁMÁRA A KÖZPONTI NAGYVÁROS SZEREPÉT TÖLTI BE.**

# CÉLOK

## A jövőkép, az átfogó célok és a részcélok kapcsolata

### CÉLRENDSZER



## KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

### A JÖVŐKÉP, AZ ÁTFOGÓ CÉLOK ÉS A RÉSZCÉLOK RENDSZERE

JÖVŐKÉP 2030-RA	A 2000 ÉVES MÚLTRA VISSZATEKINTŐ SZOMBATHELY ÉS TÉRSÉGE VIRÁGZÓ KULTURÁLIS, GAZDASÁGI ÉS IPARI KÖZPONT, SZENT MÁRTON SZELLEMI ÖRÖKSÉGÉRE ÉPÜLŐ VONZÓ ÉS BEFOGADÓ VÁROS, AMELY MAGYARORSZÁG NYUGATI KAPUJÁBAN EURÓPA DINAMIKUSAN FEJLŐDŐ ALPOK KÖRÜLI TÉRSÉGÉNEK SZERVES RÉSZÉNEK.		
ÁTFOGÓ CÉLOK 2030-RA	SZÉLL KÁLMÁN TERV: VIRÁGZÓ GAZDASÁG	SZENT MÁRTON TERV: MEGÚJULÓ ÉS BEFOGADÓ TÁRSADALOM	ÉHEN GYULA TERV: VONZÓ VÁROSI KÖRNYEZET
RÉSZCÉLOK	Növekedő gazdaság	Szent Márton szellemi örökségének ápolása	Szép, egészséges, kényelmesen használható városi környezet kialakítása
	Ipari munkahelyteremtés zöldmezős beruházásokkal	Növekvő számú, gyarapodó népesség	Építészeti örökség integrált védelme
	A meglévő ipari vállalkozások fejlődése előtt álló akadályok lebontása	Társadalmi kohézió erősítése	A barna mezős és szlömösödő területek rehabilitációja
	Határon átnyúló vonzerőt biztosító nagyvárosi szolgáltatások	A fiatal, magasan képzett munkaerő megtartása, arányának növelése	Változatos jellegű, méretű, egészséges és gazdaságosan üzemeltethető lakásállomány kialakítása
	A város és térsége biztonságos helyi élelmiszerrel történő ellátása és jó minőségű mezőgazdasági termékeinek piaci pozicionálása	Piacképes tudást biztosító mérnökképzés	A város és térsége vasúthálózatát magában foglaló, integrált közösségi közlekedési rendszer kialakítása
		A bevándorló népesség integrációja	A város és vidék harmonikus fejlesztése
		A hátrányos helyzetűek és tartósan munkanélküliek visszavezetése a munka világába	Az egészséges ivóvízzel történő ellátás fenntartható biztosítása



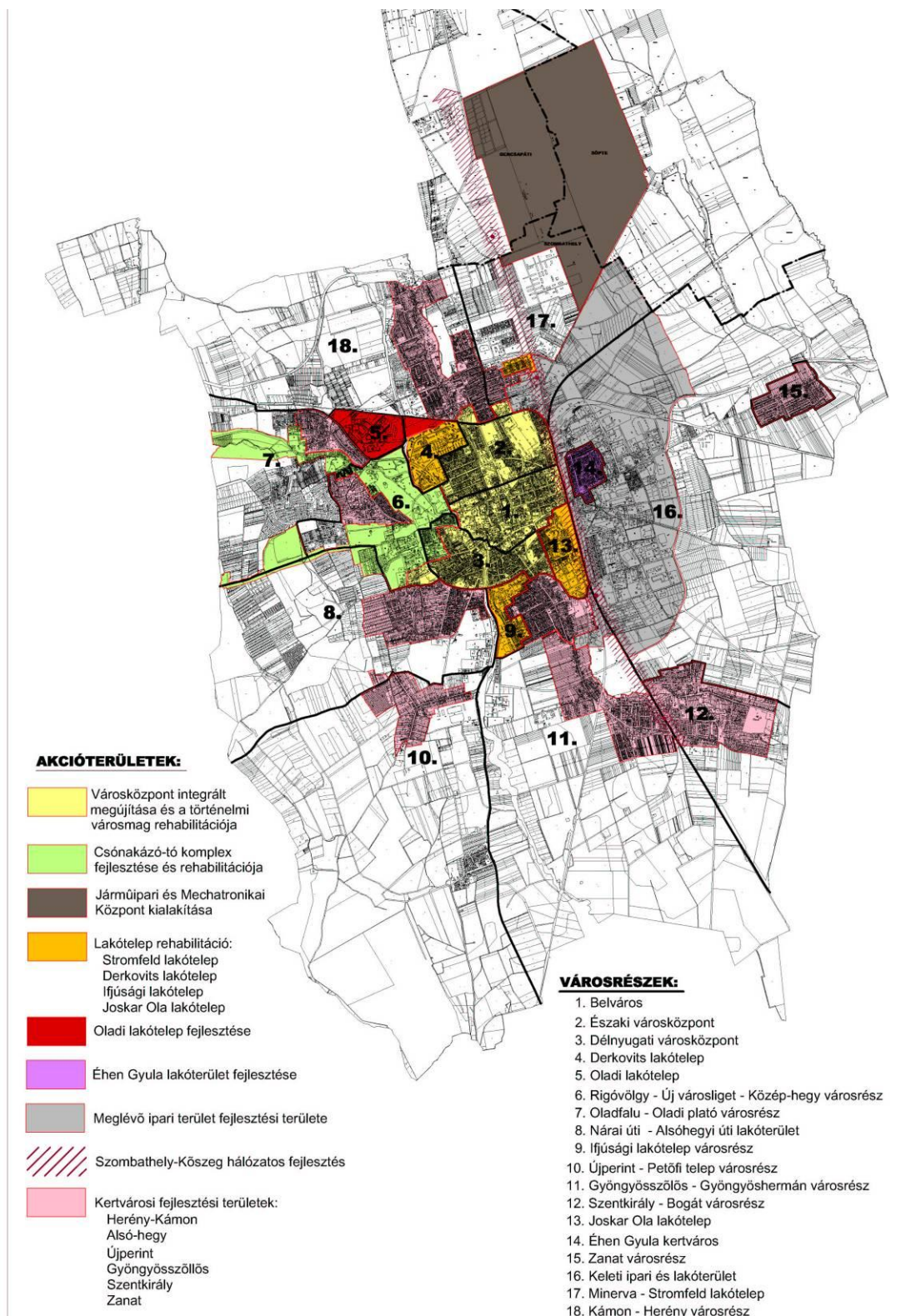
**A stratégiai fejlesztési célok meghatározása a jövőkép, az átfogó célok, a stratégiai célok és a prioritások összefüggő rendszerében**

STRATÉGIAI CÉLOK 2014-2020-RA	1.1. Verseny- képes, hatékony nagyvállala- tok, kkv-k és mikro vállalkozáso- k	1.2. Magas szintű foglalkozta- tottság	1.3. Jelentős K+F és innovációs aktivitás	1.4. Mindenki számára hozzáférhet- ő, fejlett információs és kommuni- kációs technológiák	2.1 Széleskörű és magas színvonalú közösségi szolgál- tatások és hatékony közigazgatás a helyi közösséggel partnerség- ben	2.2. A bevándorló- kat integráló, nyitott és szolidáris helyi közösség	2.3. Képzett, vállalkozásr- a és munka- vállalásra alkalmas, dinamikus n növekvő számú népesség	3.1. A befektetők és a lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet	3.2. A természeti erőforrások kiegyen- súlyozott és hatékony felhasz- nálására épülő alacsony széndioxid kibocsátású gazdaság	3.3. Fenntarthat- ó és környezet- kímélő közlekedési rendszer	3.4. Az éghajlat- változáshoz alkalmazko- dó városi környezet
PRIORITÁSOK 2014-2020-RA	A Nyugat- Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ megvalósítása				Minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. Az ország kevésbé fejlett régióiból bevándorló munkavállalók és családjaik integrálódásának elősegítése. A műszaki irányú szak- és középfokú képzés, valamint a mérnökképzés, a közgazdasági és informatikai képzés fejlesztése a gazdaságfejlesztés humán erőforrásának biztosítása érdekében.			A kompakt város kialakulásának előmozdítása a belváros és a városközpont komplex rehabilitációjával és fejlesztésével, az építészeti örökség integrált védelmével, a Szent Márton Év helyszíneinek és létesítményeinek kialakításával, rehabilitációjával, valamint a Szent Márton zárandokút és létesítményei kiépítésével			
	Határon átnyúló gazdasági - ipari növekedési központ kialakítása				Az aktív és egészséges életet szolgáló jóléti közösségi szolgáltatások fejlesztése. Az idős korosztály társadalmi aktivitásának megőrzése, és a szegénység által leginkább érintettek életésélyeinek növelése.			Zöld mezős munkahelyteremtő ipari beruházások megvalósítására alkalmas területek kialakítása a piaci szereplők befektetéseihez szükséges fizikai, infrastrukturális és építési jogi előfeltételek megteremtése érdekében			
	K+F és innovációs tevékenység fejlesztése				Fejlesztéseket, befektetéseket támogató közigazgatási környezet kialakítása. A megváltozott munkaképességű és a hátrányos helyzetű emberek munkaképességének fejlesztése, munkavállalási esélyeinek bővítése.			Az önkormányzati tulajdonú barna mezős városrehabilitációs területeken a közszféra és a magánszféra által végrehajtásra kerülő gazdaságfejlesztő és munkahelyteremtő beruházások megvalósításához szükséges fizikai, infrastrukturális és építési, jogi előfeltételek megteremtése, a nem önkormányzati			

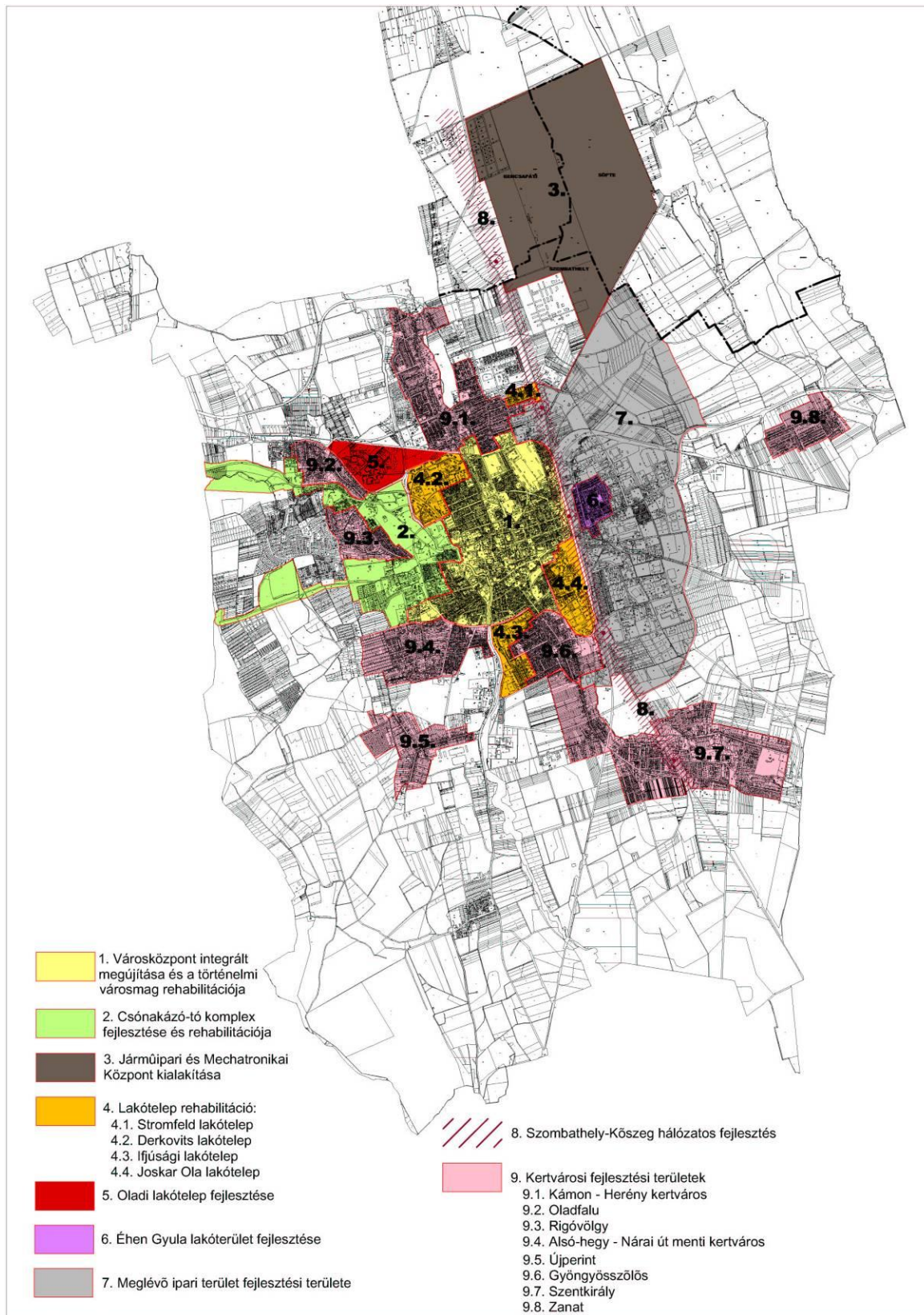
						tulajdonban lévő, barna mezős, szlömösödő illetve alulhasznosított városi területek rehabilitációjának elősegítése
	Az egészséggazdaság és a kreatív ipar fejlesztése		Közösségvezérelt, CLLD típusú fejlesztések megvalósítása			Integrált közösségi és alternatív közlekedési rendszer kialakítása
	Fenntartható turizmus fejlesztése					A városon belüli úthálózat tehermentesítése az átmenő és az ipari termeléshez kapcsolódó közúti forgalom alól
	Az egészséges és jó minőségű élelmiszerek történelmi ellátást előmozdító mezőgazdasági fejlesztések					A város egészségének energetikai megújítása a megújuló energiaforrások fokozott kihasználására építve, valamint fenntartható és hatékony városüzemeltetési fejlesztések
						Az egészséges és jó minőségű ivóvízzel történő ellátást biztosító fejlesztések
						Lakótelepek komplex rehabilitációja, lakóépületeik hőszigetelése és energetikai megújítása
						Kertvárosi városrészek komplex fejlesztése
						Korszerű, alacsony rezsijű esztétikus és kényelmesen használható bérlakás állomány kialakítása
						Az összehangolt, operatív városfejlesztés szervezeti, jogi és finanszírozási eszköztárának fejlesztése

# Akcióterületek kijelölése

## Akcióterületek elhelyezkedése a városrészeken belül



## Szombathely akcióterületei



A városfejlesztés szempontjából kiemelkedő jelentősége van a közúti közlekedési hálózat fejlesztésének. Ebben a tekintetben az alábbi fejlesztések végrehajtása szükséges.



### Szombathely és várostérsége kulcsfontosságú fejlesztési programjai és alprogramjai

Program neve	Alprogram neve
GAZDASÁGFEJLESZTÉSI AKCIÓPROGRAM: A BEFEKTETŐK ÉS KKV-K SZÁMÁRA VONZÓ NAGYVÁROS KIALAKÍTÁSA ÉRDEKÉBEN AZ IPARI MUNKAHELYEKET TEREMTŐ BEFEKTETÉSEKHEZ SZÜKSÉGES FIZIKAI, INFRASTRUKTURÁLIS ELŐFELTÉTELEK ÉS EMBERI ERŐFORRÁSOK BIZTOSÍTÁSA	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zöld mezős ipari terület fejlesztése az északi ipari területen;</li> <li>2. Meglévő ipari vállalkozások támogatása;</li> <li>3. START UP vállalkozások fejlesztése;</li> <li>4. Gazdaságfejlesztő szervezet létrehozása</li> <li>5. Munkaerőpiaci igények szerinti szakképzés és felsőfokú képzés fejlesztése (elsősorban mérnökképzés)</li> </ol>

<p>KOMPLEX VÁROSFELJESZTÉSI AKCIÓ A CSÓNAKÁZÓ-TÓ AKCIÓTERÜLETE FEJLESZTÉSÉRE ÉS REHABILITÁCIÓJÁRA</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Sportliget, Kalandváros II. ütem fejlesztése</li> <li>2. Fedett uszoda energetikai megújítása és bővítése</li> <li>3. Kulturális turizmus és az építészeti örökség integrált védelme fejlesztése</li> <li>4. Szabadidő központ kialakítása</li> <li>5. Sportturisztikai attrakció és szállás férőhelyek fejlesztése</li> </ol>
<p>SZOMBATHELY, A KOMPAKT VÁROS POLITIKÁJÁNAK ÉRVÉNYESÍTÉSE ÉRDEKÉBEN VÁROSFELJESZTÉSI AKCIÓ A VÁROSKÖZPONT INTEGRÁLT MEGÚJÍTÁSÁRA, A TÖRTÉNELMI VÁROSMAG REHABILITÁCIÓJÁRA</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Szent Márton Terv</li> <li>2. Huszár úti laktanya barna mezős rehabilitációjának fizikai beavatkozásai</li> <li>3. Városközpont zöldfelületi és parkolási rendszerének fejlesztése</li> </ol>
<p>MARKUSOVSZKY KÓRHÁZ INTEGRÁLT FEJLESZTÉSE</p>	<p>Markusovszky Kórház integrált fejlesztése</p>
<p>KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI PROGRAM</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Közút hálózat fejlesztése</li> <li>2. Intermodális Csomópont kialakítása</li> <li>3. Kötőtpályás integrált elővárosi közösségi közlekedési rendszer kialakítása</li> </ol>
<p>BARNAMEZŐS VÁROSREHABILITÁCIÓS AKCIÓK ÉS PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kreatív ipari és technológiai központ kialakítása</li> <li>2. Közszolgáltatási, lakó, kereskedelmi-szolgáltató, turisztikai funkciók kialakítása</li> </ol>
<p>SZOMBATHELY ENERGETIKAI MEGÚJÍTÁSA, AZ ENERGIAHATÉKONYSÁG FEJLESZTÉSE</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Fenntartható vízgazdálkodás</li> <li>2. SMART City intelligens energiamedenedsment és közösségfejlesztés</li> <li>3. Klímabarát mobilitás kiépítése</li> <li>4. Megújuló energiák alkalmazása</li> <li>5. LED alapú energiatakarékos közvilágítás és épületvilágítás kiépítése</li> <li>6. Épületállomány energiahatékonyságának növelése</li> <li>7. Energiahatékony, zöld távhő szolgáltatás kiépítése</li> </ol>
<p>SZOMBATHELY, A KORSZERŰ SZOLGÁLTATÁSOKAT NYÚJTÓ, HATÁRON ÁTNYÚLÓ VONZÁSÚ NAGYVÁROS KIALAKÍTÁSA HARMÓNIABAN A KÖRNYEZŐ VIDÉKKEL.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Funkcionális Várostérség kistélepléseinek gazdasági, turisztikai és infrastrukturális fejlesztése</li> <li>2. Vásárcsarnok, piac fejlesztése Szombathelyen a Funkcionális Várostérség élelmiszer termelő vállalkozásainak piacra juttatása érdekében</li> <li>3. Funkcionális Várostérség egészséges, jó minőségű helyi élelmiszer termelésének támogatása és rövid csatornás piacra juttatásának megszervezése</li> <li>4. Hatékonyan működő, a Funkcionális Várostérség fejlesztéseit is koordináló és szakmailag támogató városfejlesztő társaság szervezeti és működési rendszerének kialakítása</li> </ol>

<p>A VÁROSFEJLESZTÉS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSA ÉS OPERATÍV MEGVALÓSÍTÁSA SZERVEZETI ÉS JOGI ESZKÖZTÁRÁNAK TOVÁBBFEJLESZTÉSE</p>	<p>A hatékony városfejlesztés szervezeti és jogi eszköztárának létrehozása</p>
---	--